

UPPSALA
UNIVERSITET

Dnr UFV 2024/662

Uppföljningsrapport 2023

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
1. Inledning	5
2. Expandera utbildningen och stärk sambandet mellan utbildning och forskning	5
2.1. Uppföljning av indikatorer i Mål och strategier	5
2.1.1. Öka utbildningens volym	6
2.1.2. Vara förstahandsalternativ för svenska studenter	7
2.1.3. Attrahera fler internationella studenter	8
2.1.4. Utbudet av internationellt utlysta och starkt forskningsanknutna program på avancerad nivå ska öka	10
2.1.5. Öka antalet platser på fristående kurs	11
2.1.6. Utbildningen på forskarnivå ska ha volym och bredd	11
3. Utbildning – övrig uppföljning	13
3.1. Utbildningsproduktion relativt takbelopp	13
3.2. Utbyggnad enligt regleringsbrev	14
3.3. Prestationsgrad och examina inom utbildning på grund- och avancerad nivå	16
3.4. Examina inom forskarutbildning	18
4. Utveckla forskningsexcellens och stärk förmågan att attrahera prestigefyllda bidrag i internationell konkurrens	18
4.1. Uppföljning av indikatorer i Mål och strategier	18
4.1.1. Utveckla forskningsexcellens	19
4.1.2. Vidmakthålla sin nationellt ledande position i konkurrensen om fria forskningsmedel	20
4.1.3. Stärka sin förmåga att attrahera excellensmedel i internationell konkurrens	22
5. Stärk gränsöverskridande och utmaningsdriven forskning	24
5.1. Uppföljning av indikatorer i Mål och strategier	24
5.1.1. Stärka sin förmåga att erhålla externa forskningsresurser från finansiärer som framförallt stödjer utmaningsdriven och behovsmotiverad forskning	24
6. Övrig uppföljning – forskning	26
6.1. Publikationsvolym och sampublicering	26
6.2. Bidragsintäkter och oförbrukade bidrag	27
7. Utnyttja potentialen vid Campus Gotland	29
7.1. Uppföljning av indikatorer i Mål och strategier	29
7.1.1. Campus Gotland ska vara en levande miljö med hög närvaro av medarbetare och studenter	30

8.	Utveckla samverkan som en integrerad del av utbildning och forskning	32
8.1.	Uppföljning av indikatorer i Mål och strategier	32
8.1.1.	Utveckla samverkan som en integrerad del av utbildning och forskning	32
9.	Ranking	34
10.	Personal	37
10.1.	Lärare	37
10.2.	Forskare och doktorandanställda	37
10.3.	Teknisk och administrativ personal	38
10.4.	Jämförelse med andra lärosäten	39
10.5.	Jämställdhet	40
11.	Ekonomi	41
11.1.	Verksamhetens utfall	42
11.2.	Myndighetskapital	44
11.3.	Gemensamma kostnader	46
11.4.	Avgiftsfinansierad verksamhet	47
Bilagor		48
B1.	Könsfördelning – utbildning	48
B2.	Bidragsintäkter	49
B3.	Anställda vid vetenskapsområden	50
B4.	Könsfördelningen i några anställningskategorier	51

Sammanfattning

Genom att följa upp de fem utvecklingsmålen och tillhörande indikatorer i Mål och strategier för Uppsala universitet, i kombination med annan relevant uppföljning inom bland annat områdena personal och ekonomi, ger uppföljningsrapporten en bild av universitetets utveckling på en övergripande nivå.

Sammanfattningsvis är bedömningen att flera av utvecklingsmålen har en relativt stabil utveckling, vilket gäller de tre målen *Expandera utbildningen och stärk sambandet mellan utbildning och forskning*, *Utnyttja potentialen vid Campus Gotland* och *Stärk gränsöverskridande och utmaningsdriven forskning*. För utvecklingsmålet *Utveckla forskningsexcellens och stärk förmågan att attrahera prestigefyllda bidrag i internationell konkurrens* finns utrymme för förbättring och områden som kan stärkas, medan utvecklingstrenden för målet *Utveckla samverkan som en integrerad del av utbildning och forskning* är något svår att uttyda.

Målet *Expandera utbildningen och stärk sambandet mellan utbildning och forskning* ser efter åren med covid-19-pandemins effekter sammantaget ut att stabilisera sig på en nivå som ligger något högre än före pandemin. Antal helårsstudenter, söktryck och antal förstahandssökande, samt antal helårsstudenter på fristående kurs, har återigen stabiliserats efter ökningen under pandemin. Antal doktorander (både individer och heltidsekvivalenter) har dock minskat under 2023, medan antal nyantagna doktorander har ökat. Utbudet av masterprogram med internationella sökande fortsätter att öka. Antal avgiftsbetalande studenter och antal inresande utbytesstudenter ligger på samma nivå som 2022. På det stora hela är universitetets utveckling gällande utbildning i linje med övriga stora svenska lärosäten.

Uppföljningen av indikatorerna kopplade till utvecklingsmålet *Utveckla forskningsexcellens och stärk förmågan att attrahera prestigefyllda bidrag i internationell konkurrens* tyder på att Uppsala universitet har god förmåga att erhålla bidrag i nationell konkurrens och har en stabil utveckling även när det gäller internationella bidrag. De bibliometriska indikatorerna ger dock en bild av en nedåtgående trend när det gäller citeringsvärde och proportion publikationer bland de tio procent mest frekvent citerade, där nivån i förhållande till de svenska och internationella jämförelseuniversiteten försämrats. Utvecklingen för målet *Stärk gränsöverskridande och utmaningsdriven forskning* visar att Uppsala universitet har en stabil utveckling även vad gäller beviljade medel från EU:s ramprogram samt andelen av intäkter från svenska finansierare, där andelen intäkter från Vinnova stod för den största ökningen.

Utvecklingen för målet *Utnyttja potentialen vid Campus Gotland* bedöms gå åt rätt håll inom flera indikatorer. Dock minskar antalet helårsstudenter på campus för andra året i rad. Även utvecklingsmålet *Utveckla samverkan som en integrerad del av utbildning och forskning* uppvisar några vikande kurvor för 2023, men består även av indikatorer med mer positiv utveckling, som till exempel ett ökande antal samverkansdoktorander.

Efter att Uppsala universitet under flera år haft en nedåtgående trend vad gäller de tre stora listor för universitetsrankning som universitetet följer, har placeringarna under 2023 förbättrats inom samtliga. Två av listorna har under året reviderat sina indikatorer, något som varit de flesta svenska universitet till gagn. I en sammanvägning av resultaten placerar sig Uppsala universitet som bästa svenska lärosäte på plats 88, följt av Lunds och Stockholms universitet (Karolinska institutet ingår inte i sammanvägningen).

Det totala antalet årsarbetskrafter vid universitetet var 6 659 under 2023, vilket var en minskning med knappt en procent sedan 2022. Universitetets ekonomiska ställning är fortsatt stabil. Resultatet för 2023 var ett underskott på 141 mnkr vilket gjorde att myndighetskapitalet minskade till 719 mnkr.

Överskottsmarginalen för universitetet som helhet var åtta procent, varav tio procent inom forskning och sex procent inom utbildning. Den ekonomiska utvecklingen för universitetet följs nogsamt, och prognosen är att universitetets underskott kommer att minska under kommande år och att en ekonomi i balans uppnås år 2027.

1. Inledning

Syftet med denna rapport är att bidra med ett underlag till konsistoriets diskussioner om universitetets verksamhetsplan för 2025. Rapporten följer årligen upp universitetets övergripande mål; att bedriva utbildning och forskning av högsta kvalitet.

Av rapportens nio avsnitt kopplar fem direkt till de utvecklingsmål som beskrivs i Mål och strategier för Uppsala universitet (UFV 2018/641):

- Expandera utbildningen och stärk sambandet mellan utbildning och forskning
- Utveckla forskningsexcellens och stärk förmågan att attrahera prestigefyllda bidrag i internationell konkurrens
- Stärk gränsöverskridande och utmaningsdriven forskning
- Utnyttja potentialen vid Campus Gotland
- Utveckla samverkan som en integrerad del av utbildning och forskning

I dessa avsnitt presenteras de flesta indikatorer som hösten 2021 fastställdes för utvecklingsmålen och relaterade delområden. Avsnitten inleds med en kort sammanfattning över utvecklingen för respektive utvecklingsmål. För att ge en mer utförlig bild av universitetets utveckling presenteras i övriga avsnitt viss annan uppföljning inom utbildning, forskning, ranking, personal och ekonomi.

Rapporten tar sin utgångspunkt i årsredovisningen 2023 och innehåller jämförelser på vetenskapsområdesnivå, nationell nivå och, i vissa fall, internationell nivå. För att visa trender används ett tioårigt tidsperspektiv. Könsfördelning presenteras genomgående och visst analysunderlag finns som bilagor.

2. Expandera utbildningen och stärk sambandet mellan utbildning och forskning

2.1. Uppföljning av indikatorer i Mål och strategier

Utvecklingen för målet *Expandera utbildningen och stärk sambandet mellan utbildning och forskning* bedöms gå åt rätt håll över tid, med långsiktigt stabila kurvor och till vissa delar positiva indikationer. Av de tio indikatorer som används för att följa utvecklingen visar de flesta långsiktig samstämmighet med målet, trots några hack i kurvan där tillfälliga effekter av covid-19-pandemin utgjort huvudsaklig orsak.

Utbildningens volym har legat stadigt på samma nivå sedan 2020, med en mindre topp under 2021. Både antal förstahandssökande svenska studenter och antal antagna vid urval 1 har ökat sedan förra året, vilket gör att de är nära att tangera de höga nivåer som rådde under covid-19-pandemin. Söktrycket till universitetets program 2023 är på samma nivå som tidigare år. Antal sökande och förstahandssökande till universitetets populäraste program ser ut ungefär som förra året. Till ett program var antalet förstahandssökande störst i landet och tre program hade det största totala antalet sökande.

Vad gäller internationella studenter ligger antal avgiftsbetalande studenter på ungefär samma nivå som året dessförinnan, liksom antal inresande utbytesstudenter. Ökningen av antalet masterprogram med sökande i internationella sökombanden har fortsatt och har över en tioårsperiod dubblats.

Antal helårsstudenter på fristående kurs minskade för tredje året i rad. Indikatorerna kopplat till utbildning på forskarnivå visar på färre heltidsekvivalenter och registrerade doktorander än under 2022 medan antal nyantagna doktorander har ökat. Utfallet ser dock stabilt ut över tid.

2.1.1. Öka utbildningens volym¹

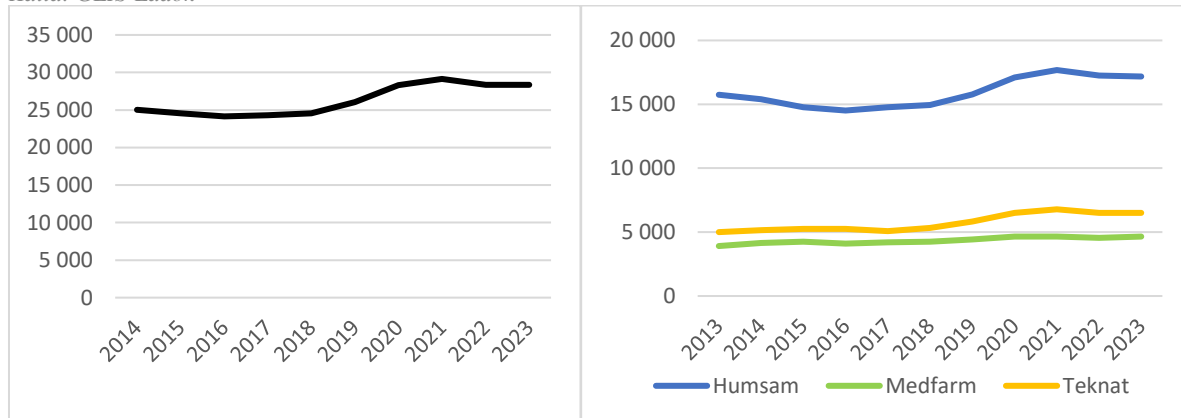
Avsnittets koppling till utvecklingsmål 1 "Expandera utbildningen och stärk sambandet mellan utbildning och forskning": Öka utbildningens volym	Indikator: Antal helårsstudenter
---	-------------------------------------

Uppsala universitet har ett brett utbud av program och kurser. Universitetet erbjuder cirka 150 utbildningsprogram på grundnivå och lika många på avancerad nivå. Under 2023 var det totala antalet studenter 52 917, vilket i stort sett var i nivå med föregående år.

Antalet helårsstudenter har under de senaste fem åren ökat vid samtliga vetenskapsområden (figur 2.2) med undantag för 2022. Antal helårsstudenter uppgick under 2023 till 28 333 (60 procent kvinnor och 40 procent män), vilket är samma nivå som för 2022 (figur 2.1).

Liksom tidigare år var antal helårsstudenter flest vid vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap, totalt 17 029 (62 procent kvinnor och 38 procent män). Det är också vid detta vetenskapsområde som den största ökningen av antal helårsstudenter (1 399) har skett de senaste fem åren. Det totala antalet helårsstudenter vid vetenskapsområdet för medicin och farmaci var 4 648, vilket är i nivå med tidigare år. Nämda vetenskapsområde hade under 2023 den högsta andelen kvinnor inom utbildningen (75 procent). Vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap har haft den högsta procentuella ökningen av helårsstudenter sedan 2019, knappt 12 procent. Under 2023 uppgick antalet helårsstudenter vid vetenskapsområdet till 6 501 (41 procent kvinnor och 59 procent män).

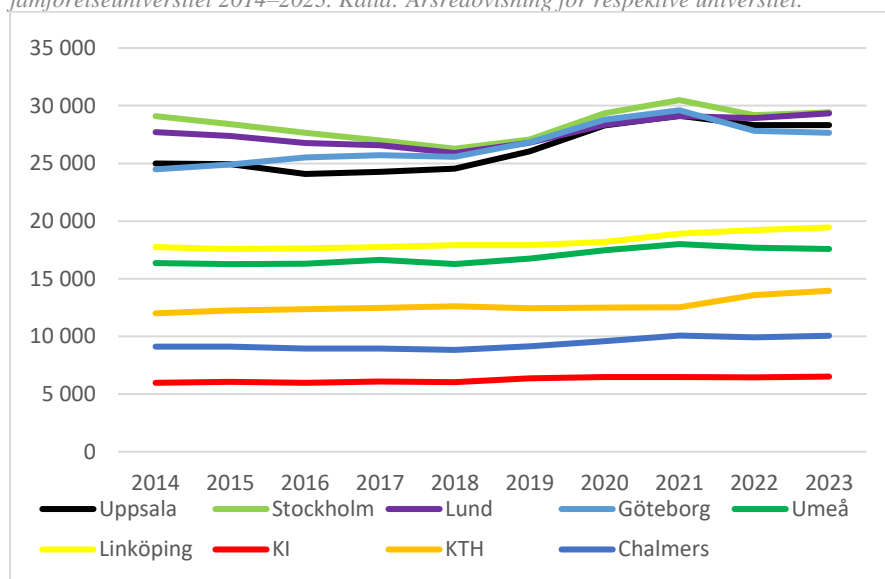
Figur 2.1.-2.2. Antal helårsstudenter vid Uppsala universitet totalt (vänster) samt per vetenskapsområde (höger) 2014–2023.
 Källa: GLIS-Ladok

Vid en jämförelse mellan några av landets lärosäten (figur 2.3) framgår det att de fyra största lärosätena har i stort sett samma utfall för antal helårsstudenter som föregående år. Lunds universitet har haft en liten ökning jämfört med Stockholms, Göteborgs och Uppsala universitet. Även utvecklingen för övriga lärosäten ligger stabilt, varav KTH och Linköpings universitet har ökat antal helårsstudenter något de senaste åren.

¹ Utvecklingen för utbildningen på forskarnivå kommenteras i avsnitt 2.1.6.

Figur 2.3. Antal helårsstudenter på grundnivå och avancerad nivå vid Uppsala universitet och några svenska jämförelseuniversitet 2014–2023. Källa: Årsredovisning för respektive universitet.

2.1.2. Vara förstahandsalternativ för svenska studenter

Avsnittets koppling till utvecklingsmål 1 "Expandera utbildningen och stärk sambandet mellan utbildning och forskning": Vara förstahandsalternativ för svenska studenter	Indikatorer: Söktryck beräknat som antal förstahandssökande per antal antagna urval 1 Totalt antal sökande och antal förstahandssökande till de tre populäraste programmen per vetenskapsområde
--	---

Antalet förstahandssökande till programmen vid Uppsala universitet ökade läsåret 2023–2024 jämfört med läsåret 2022–2023 och ligger över den nivå som var innan covid-19-pandemin (tabell 2.1). Antalet antagna i urval 1 (behöriga sökande med högst meritvärde) minskade dock, varmed det beräknade söktrycket ökade.

Antalet förstahandssökande till universitetets program är ungefär lika många som för tio år sedan. På grund av de utbyggnader av utbildningen som skett har antalet antagna i urval 1 ökat den senaste tioårsperioden, vilket i sin tur lett till ett lägre söktryck.

Tabell 2.1. Antal förstahandssökande, antal antagna i urval 1 samt söktryck till program för Uppsala universitet läsåren 2014–2015 – 2023–2024. Källa: GLIS-UHR

Läsår	Förstahandssökande	Antagna i urval 1	Söktryck
2014–2015	20 708	8 550	2,42
2015–2016	20 415	9 029	2,26
2016–2017	19 778	9 043	2,19
2017–2018	19 539	9 594	2,04
2018–2019	18 863	9 515	1,98
2019–2020	19 199	9 978	1,92
2020–2021	21 757	11 055	1,97
2021–2022	21 505	10 836	1,98
2022–2023	20 011	10 479	1,91
2023–2024	20 613	10 151	2,03

För Uppsala universitets populäraste program hade universitetet i nationell jämförelse flest totalt antal sökande till psykolog-, sjuksköterske- och apotekarprogrammen höstterminen 2023 (tabell 2.2). Till apotekarprogrammet var även antalet förstahandssökande flest. För övriga program där en nationell jämförelse kan göras var placeringen dock genomgående högre gällande totalt antal sökande än gällande förstahandssökande.

Tabell 2.2. Totalt antal sökande, antal förstahandssökande samt nationell placering för de populäraste programmen per vetenskapsområde HT 2023. Källa: UHR

	Totalt antal sökande	Nationell placering*	Förstahands-sökande	Nationell placering*
Program Humsam				
Juristprogrammet (270.0 HP)	6 192	2	1 319	4
Ekonomie kandidatprogram (180.0 HP)	4 241	2	1 036	2
Psykologprogrammet (300.0 HP)	3 792	1	770	4
Socionomprogrammet (210.0 HP)	3 185	3	457	5
Program Medfarm				
Läkarprogrammet (360.0 HP)	5 136	2	922	4
Sjuksköterskeprogrammet (180.0 HP)	3 256	1	554	4
Apotekarprogrammet (300.0 HP)	1 304	1	215	1
Fysioterapeutprogrammet (180.0 HP)	1 159	2	192	4
Program Teknat				
Civilingenjörsprogrammet i industriell ekonomi (300.0 HP)	2 086	4	405	4
Tekniskt-naturvetenskapligt basår - Reserverad plats på ett civilingenjörsprogram (40.0 HP)	1 180	3	255	3
Civilingenjörsprogrammet i teknisk fysik (300.0 HP)	1 067	3	230	4
Civilingenjörsprogrammet i molekylär bioteknik (300.0 HP)	851	-	119	-

*Nationell jämförelse finns inte för alla program

Totalt sett hade dock samtliga svenska lärosäten färre sökande till höstterminen 2023 än till höstterminen 2022. Uppsala universitet hade liksom föregående år flest antal sökande totalt. Uppsala universitet hade näst flest antal förstahandssökande vid sista anmälningssdag till höstterminen 2023 (Stockholms universitet hade flest förstahandssökande)².

2.1.3. Attrahera fler internationella studenter

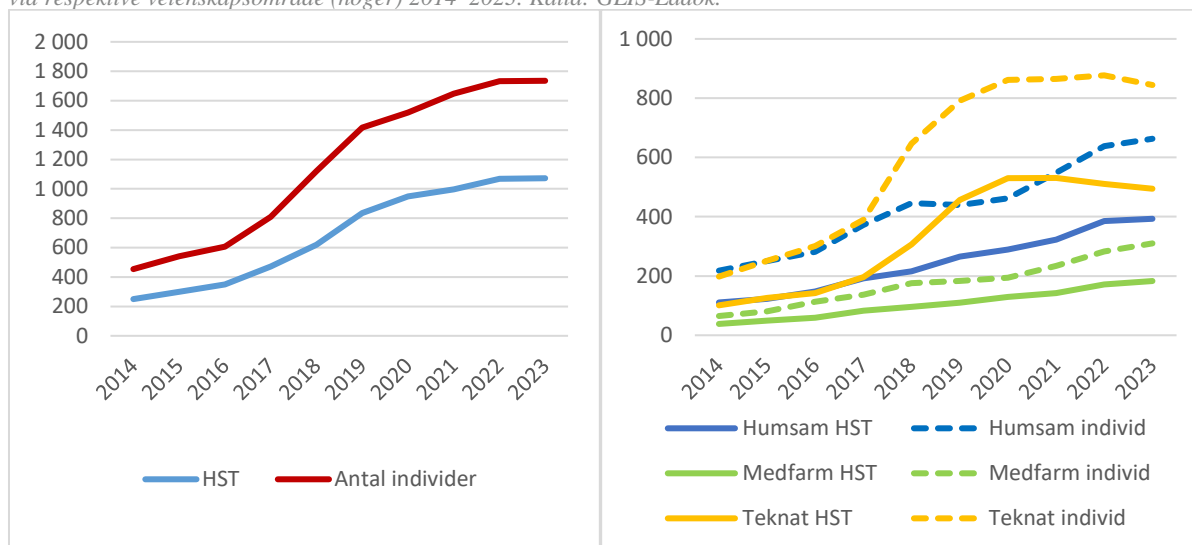
Avsnittets koppling till utvecklingsmål 1 "Expandera utbildningen och stärk sambandet mellan utbildning och forskning": Attrahera fler internationella studenter	Indikatorer: Antal avgiftsbetalande (helårsstudenter och individer) Antal inresande utbytesstudenter (individer)
--	--

Antalet avgiftsbetalande studenter vid Uppsala universitet har ökat sedan 2011 då avgifter infördes. År 2023 var antalet avgiftsbetalande helårsstudenter 1 071 (49 procent kvinnor och 51 procent män) vilket är i nivå med 2022 (figur 2.4).

Uppsala universitet hade totalt 1 738 avgiftsbetalande studenter (individer) 2023, vilket är samma nivå som 2022. Under tioårsperioden har ökningen skett vid samtliga vetenskapsområden (figur 2.5). Jämfört med övriga vetenskapsområden hade vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap en kraftig ökning av avgiftsbetalande studenter under åren 2017–2021 men sedan 2021 har antalet minskat något.

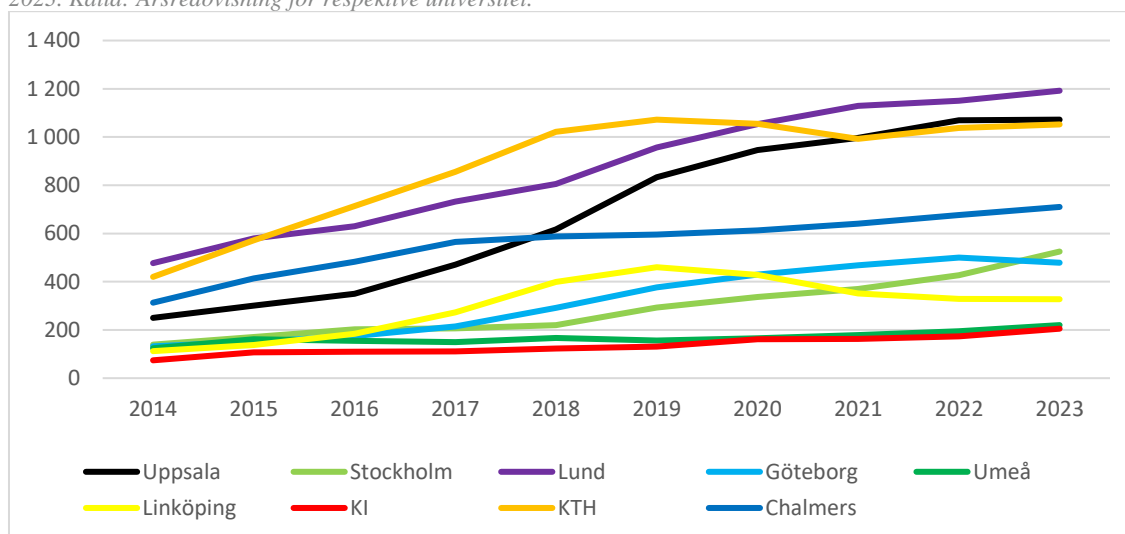
² https://www.uhr.se/globalassets/_uhr.se/publikationer/2022/snabbrapport-sista-anmalningsdag-ht-22-220426.pdf

Figur 2.4.-2.5. Antal avgiftsbetalande studenter (helårsstudenter (HST) och individer) vid Uppsala universitet (vänster) samt vid respektive vetenskapsområde (höger) 2014–2023. Källa: GLIS-Ladok.

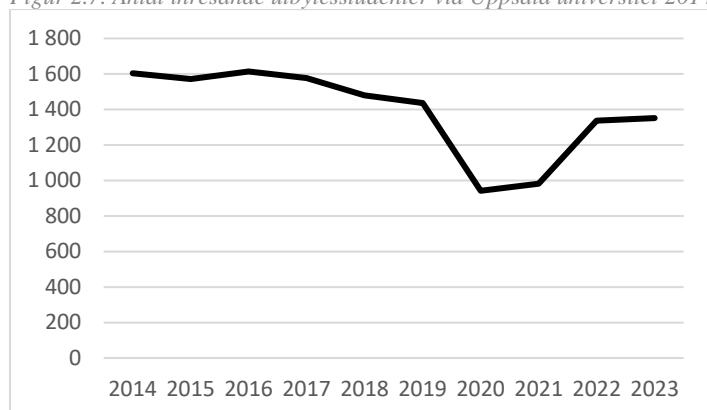
Antalet avgiftsbetalande studenter har ökat i hela landet sedan avgifter infördes (figur 2.6). Bland de breda universiteterna är Lunds universitet och Uppsala universitet de lärosäten som haft den största ökningen. Lunds universitet är det lärosäte som har flest antal avgiftsbetalande studenter 2023.

Figur 2.6. Antal avgiftsbetalande helårsstudenter vid Uppsala universitet och några svenska jämförelseuniversitet 2014–2023. Källa: Årsredovisning för respektive universitet.

Antalet inresande utbytesstudenter till Uppsala universitet har under ett antal år minskat då universitetet försökt uppnå bättre balans mellan antalet inresande och antalet utresande utbytesstudenter. Åren 2020 och 2021 minskade antalet inresande kraftigt (figur 2.7) på grund av covid-19-pandemin då möjligheten att resa från olika länder var begränsad och i flera fall helt stängd. En viss återhämtning skedde 2021. En ytterligare ökning skedde 2022 och antalet inresande var nästan på samma nivå som före pandemin. Antalet inresande har inte fortsatt öka utan är på samma nivå 2023 som 2022. Under 2023 var 62 procent av de inresande studenterna kvinnor och 38 procent män.

Figur 2.7. Antal inresande utbytesstudenter vid Uppsala universitet 2014–2023. Källa: GLIS-Ladok.

2.1.4. Utbudet av internationellt utlysta och starkt forskningsanknutna program på avancerad nivå ska öka

<p>Avsnittets koppling till utvecklingsmål 1 "Expandera utbildningen och stärk sambandet mellan utbildning och forskning": Utbudet av internationellt utlysta och starkt forskningsanknutna program på avancerad nivå ska öka</p>	<p>Indikator: Antal masterprogram med sökande i internationella sökomgången</p>
---	---

Antalet masterprogram vid Uppsala universitet med sökande i den internationella sökomgången har stadigt ökat de senaste tio åren. Under 2023 gällde detta 81 program (tabell 2.3), vilket innebär att antalet masterprogram med internationella sökande har dubblerats sedan 2014. Detta gäller samtliga vetenskapsområden, varav vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap är det vetenskapsområde som haft den största ökningen och som har det största antalet program. Det totala antalet ansökningar till internationella masterutbildningar för höstterminen 2023 har ökat till 29 437, jämfört med 23 041 för höstterminen 2022.

Tabell 2.3. Antal masterprogram med sökande i internationella sökomgången HT2014-HT2023. Källa: GLIS-Ladok.

Starttermin och år	Antal Totalt	Antal Humsam	Antal Medfarm	Antal Teknat
HT2014	39	19	7	13
HT2015	42	22	7	13
HT2016	45	22	8	15
HT2017	46	24	8	14
HT2018	50	25	8	17
HT2019	54	29	8	17
HT2020	60	28	9	23
HT2021	63	30	9	24
HT2022	72	33	11	28
HT2023	81	42	12	27

De mest sökta programmen i den internationella sökomgången var "Masterprogram i företagande och ledning" (2 845 sökande), "Masterprogram i biologi" (1 522 sökande), "Masterprogram i redovisning och finansiering" (1 393 sökande), "Masterprogram i dataanalys" (1 297 sökande) och "Masterprogram i global hälsa" (1 293 sökande).

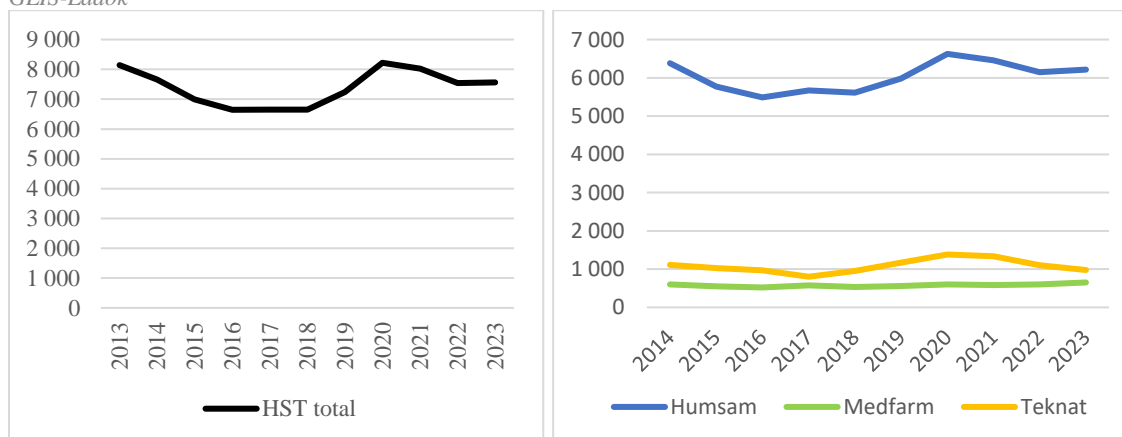
2.1.5. Öka antalet platser på fristående kurs

Avsnittets koppling till utvecklingsmål 1 "Expandera utbildningen och stärk sambandet mellan utbildning och forskning": Öka antalet platser på fristående kurs	Indikator: Antal helårsstudenter på fristående kurs
--	--

Uppsala universitet har som mål att öka antalet platser på fristående kurs. Konsistoriet har i ett antal år lyft frågan och för att öka antalet platser har riktade medel tilldelats vetenskapsområdena (genom verksamhetsplanerna). Under de senaste åren har detta även påverkats bland annat av regeringens satsningar på livslångt lärande.

Under 2023 fortsatte antalet helårsstudenter på fristående kurser att minska, för tredje året i rad, till 7 564 (61 procent kvinnor och 39 procent män) (figur 2.8). Antalet är dock fortfarande högre än under 2019. Det stora antalet helårsstudenter återfinns vid vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap. Det är också vid detta vetenskapsområde som de största förändringarna skett över tid. Vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap följer en liknande kurva men på en lägre nivå. Vetenskapsområdet för medicin och farmaci har lägst antal helårsstudenter på fristående kurs, kurvan är dock jämförelsevis stabil över tioårsperioden.

Figur 2.8.-2.9. Antal helårsstudenter på fristående kurs (vänster) samt per vetenskapsområde (höger) 2014-2023. Källa: GLIS-Ladok

2.1.6. Utbildningen på forskarnivå ska ha volym och bredd

Avsnittets koppling till utvecklingsmål 1 "Expandera utbildningen och stärk sambandet mellan utbildning och forskning": Utbildningen på forskarnivå ska ha volym och bredd	Indikatorer: Antal heltidsekvivalenter (minst 1 % aktivitet) Antal registrerade doktorander med minst 1 procent aktivitet Antal nyantagna doktorander
--	--

Utbildning på forskarnivå ges över universitetets hela ämnesbredd. Under 2023 bedrevs utbildning på forskarnivå inom 166 forskarutbildningsämnen. Under 2023³ var totalt 2 502 doktorander registrerade i utbildning på forskarnivå (53 procent kvinnor och 47 procent män), vilket var 26 färre än föregående år (figur 2.10). Minskningen har skett inom vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap samt inom vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap, medan antalet registrerade doktorander ökade inom vetenskapsområdet för medicin och farmaci. Antalet doktorander inom medicin och farmaci har därmed ökat för fjärde året i rad. Utvecklingen över tid ser annorlunda ut för vetenskapsområdet för

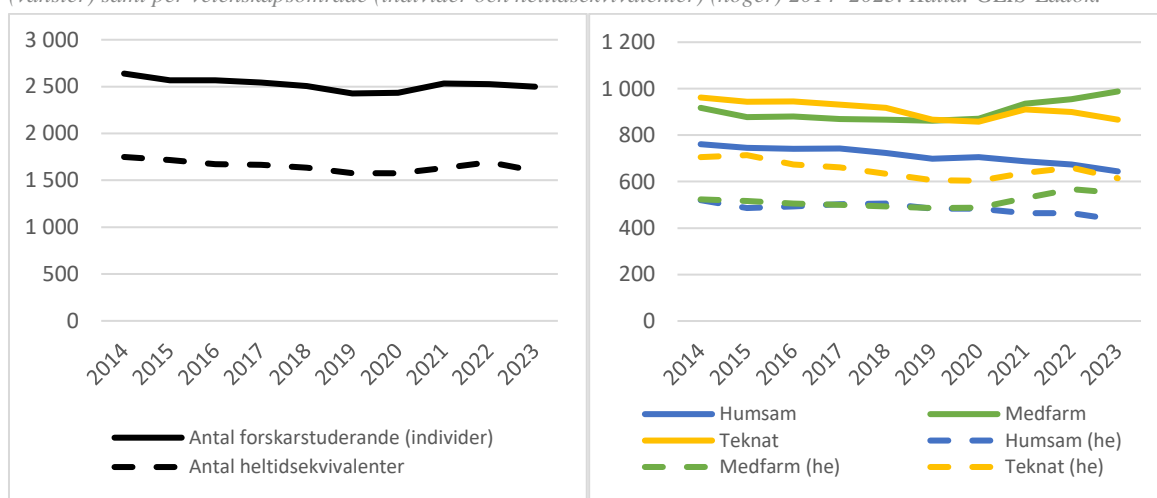
³ Siffror för registrerade, heltidsekvivalenter samt nyantagna för 2023 är uppdaterade i februari 2024 jämfört med årsredovisningen för 2023.

humaniora och samhällsvetenskap och vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap, där minskningen nu är del i en flerårig trend (figur 2.11).

Den totala volymen inom utbildning på forskarnivå under 2023 var 1 605 heltidsekvivalenter, vilket är en minskning jämfört med året innan. Inom alla tre vetenskapsområden minskade volymen. För vetenskapsområdet humaniora och samhällsvetenskap var antalet heltidsekvivalenter den lägsta under den senaste tioårsperioden.

Det bör dock observeras att det är en viss eftersläpning i inrapporteringen i studiedokumentationssystemet, vilket innebär att såväl antalet registrerade som antalet heltidsekvivalenter är underskattade år 2023.

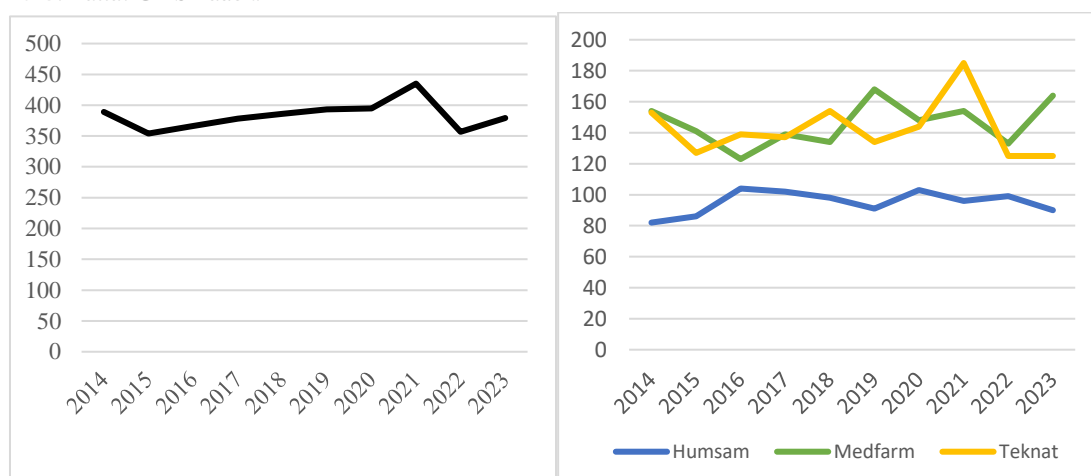
Figur 2.10.-2.11. Antal doktorander (individer) och heltidsekvivalenter med minst 1 procents aktivitet vid Uppsala universitet (vänster) samt per vetenskapsområde (individer och heltidsekvivalenter) (höger) 2014–2023. Källa: GLIS-Ladok.

Doktorandanställning är den i särklass vanligaste finansieringsformen bland doktorander. Totalt på universitet har tre fjärdedelar av doktoranderna en sådan. Inom vetenskapsområdet för medicin och farmaci finns även många doktorander med anställning som läkare eller annan sjukvårdspersonal. Inom samtliga vetenskapsområden har anställning som finansieringsform ökat under tioårsperioden, detta eftersom utbildningsbidragen har fasats ut och stipendiefinansiering har minskat. Ökningen av doktorandanställning som finansieringsform är tydligast inom vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap där andelen har ökat från 67 till 84 procent (räknat i heltidsekvivalenter) under tioårsperioden.

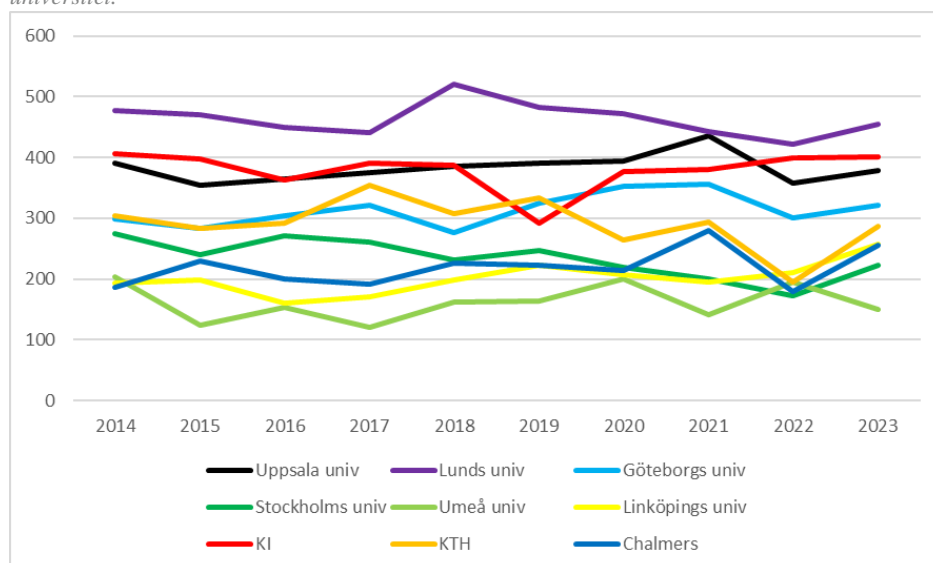
Antalet nya doktorander ökade under 2023 efter att ha minskat kraftigt året innan (figur 2.12). Under 2023 antogs totalt 379 nya doktorander (53 procent kvinnor och 47 procent män) vid universitetet, ett tjugotal fler än under 2022. I jämförelse med föregående år ökade antalet nya doktorander inom vetenskapsområdet för medicin och farmaci, medan antalet var i stort sett oförändrat inom vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap och minskade inom vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap (figur 2.13).

Figur 2.12.-2.13. Antal nyantagna doktorander vid Uppsala universitet (vänster) samt per vetenskapsområde (höger) 2014–2023. Källa: GLIS-Ladok.

Vid de flesta större universitet ökade antalet nyantagna doktorander mellan 2022 och 2023, undantaget var Umeås universitet. Flest nyantagna doktorander fanns år 2023 vid Lunds universitet, följt av Karolinska institutet och Uppsala universitet. Vid alla universitet varierar antalet nyantagna doktorander ganska mycket mellan olika år (figur 2.14).

Figur 2.14. Antal nyantagna doktorander vid ett antal olika lärosäten 2014–2023. Källa: Årsredovisning för respektive universitet.

3. Utbildning – övrig uppföljning

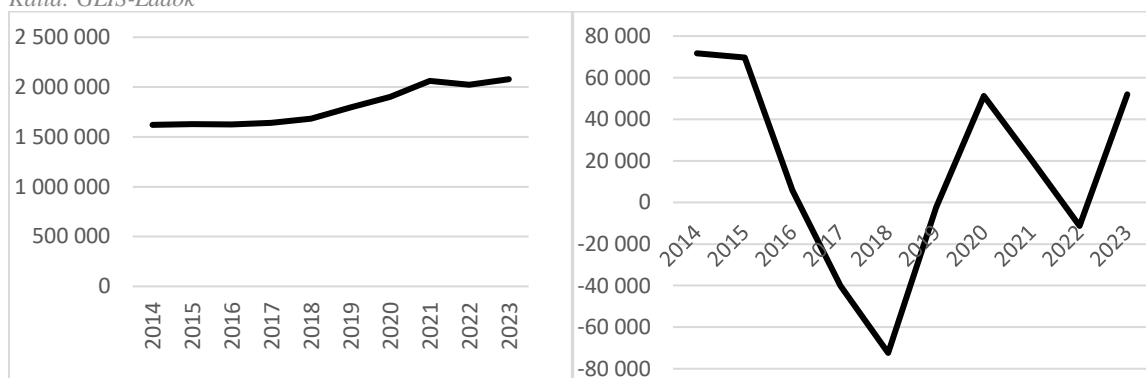
Utöver de indikatorer som presenteras i kapitel 2. finns uppföljning som ger kompletterande information om universitetets utveckling inom utbildning. Kort information om utbildningsproduktion relativt takbelopp, utbyggnad enligt regleringsbrev, samt prestationsgrad och examina, presenteras i detta kapitel.

3.1. Utbildningsproduktion relativt takbelopp

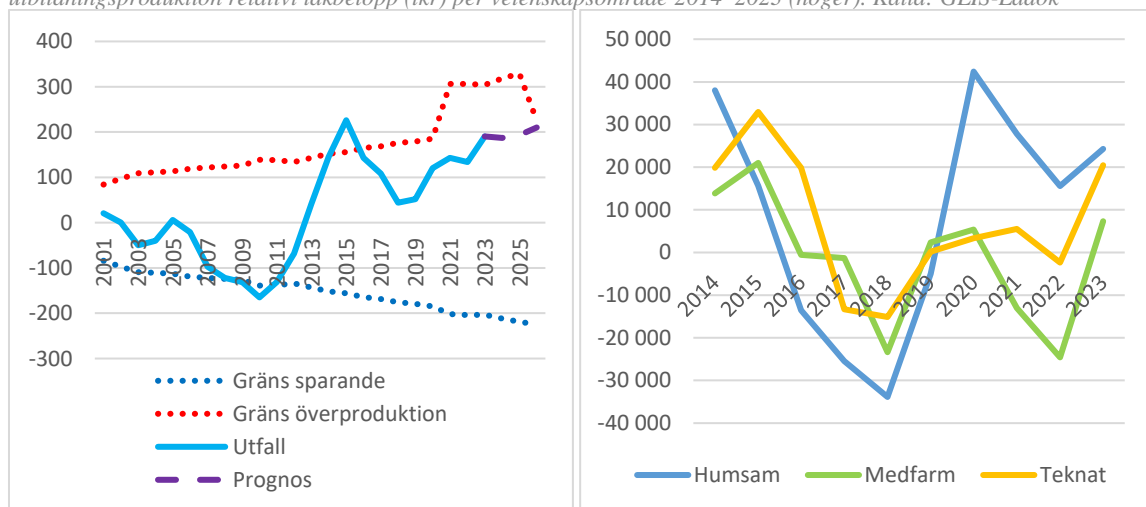
Universitetets målsättning är att utbildningsproduktionen, dvs det ekonomiska värdet av helårsstudenter och helårsprestationer, varje år ska vara i balans med det tilldelade takbeloppet (anslagsmedel inom utbildning). Sett över en tioårsperiod har takbeloppet ökat och därmed också utbildningsproduktionen

(figur 3.1). Det är emellertid svårt att varje år exakt anpassa produktionen efter takbeloppet, särskilt om utbildningsuppgifterna förändras med kort framförhållning. Universitetet hade under 2023 en överproduktion på 56 mnkr (figur 3.2). Den ackumulerade överproduktionen uppgick till 190 mnkr (figur 3.3). Prognosen för 2024 är en svag underproduktion och prognosen från 2025 och framåt är att produktionen kommer att ligga kring det årliga takbeloppet. Samtliga vetenskapsområden (figur 3.4) överproducerar mot internt takbelopp. Gränsvärdet för andelen sparade prestationer höjdes under covid-19-pandemin från 10 procent till 15 procent. Den höjda nivån är aviserad att upphöra 2026.

Figur 3.1.-3.2. Utbildningsproduktion (tkr) (vänster) samt utbildningsproduktion relativt takbelopp (tkr) (höger) 2014–2023. Källa: GLIS-Ladok

Figur 3.3.-3.4. Ackumulerad över- och underproduktion (mnkr) 2001–2023, samt prognos 2024–2026 (vänster) samt utbildningsproduktion relativt takbelopp (tkr) per vetenskapsområde 2014–2023 (höger). Källa: GLIS-Ladok

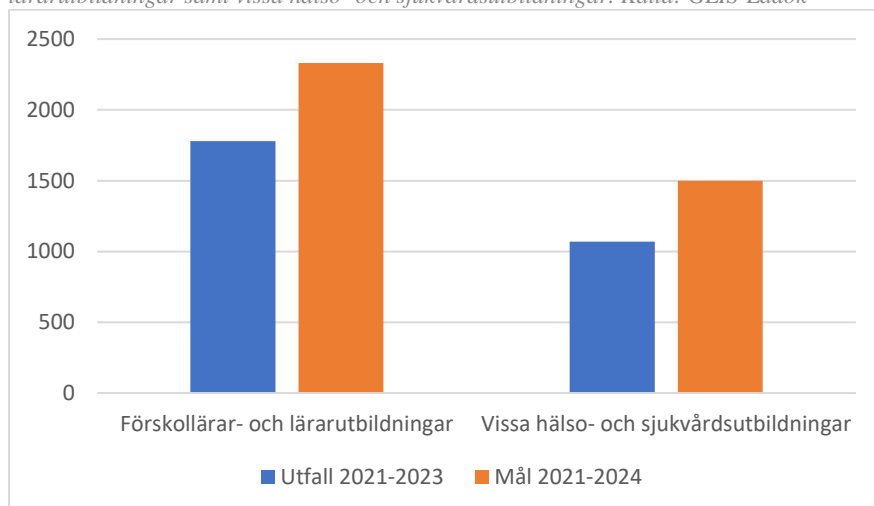
3.2. Utbyggnad enligt regleringsbrev

Uppsala universitet har i uppdrag att bygga ut utbildningar som leder till vissa examina. För några utbildningar uttrycks målet i antal examina och för andra i antal helårsstudenter. För förskolläraryr- och lärarutbildningarna är målet att 2 330 studenter ska ta examen under 2021–2024. Under 2021–2023 har totalt 1 780 studenter examinerats, vilket innebär att efter tre fjärdedelar av tiden har 76 procent av målet nåtts (figur 3.5). Bedömningen är att målet kommer att uppnås för perioden. Söktrycket till förskolläraryrprogrammet och kompletterande pedagogisk utbildning har dock minskat trots marknadsföringsinsatser. En högre genomströmning är därför central för att kunna upprätthålla antalet examinerade under kommande år. Under pandemiåren ökade avhoppet, främst inom förskolläraryrprogrammet, vilket delvis kan förklaras av övergången till distansundervisning. Fördjupade analyser av genomströmningen på lärarprogrammen pågår. I de fall analyserna slutförts pågår ett arbete med att ta fram åtgärder för att öka genomströmningen. Exempel på åtgärder är preparandkurs i matematik

och räknestugor som erbjuds på grundlärarprogrammet samt fortbildning av lärarutbildare för att förbättra grund- och förskollärarstudenternas akademiska och professionsnära skrivande.

För vissa hälso- och sjukvårdsutbildningar är målet att 1 500 studenter ska ta examen under 2021–2024. Totalt har 1 069 studenter examinerats under 2021–2023, vilket innebär att efter tre fjärdedelar av tiden har 71 procent av målet nåtts (figur 3.5). Universitetet bedömer att det är möjligt att nå målet inom perioden men det finns utmaningar. Utmaningarna gäller i första hand barnmorske-, röntgensjuksköterske-, samt specialistsjuksköterskeprogrammen. Framförallt är det liksom tidigare år bristen på platser för verksamhetsförlagd utbildning (VFU) som påverkar universitetets möjligheter att erbjuda tillräckligt många platser på dessa utbildningar. Flera insatser har gjorts för att komma till rätta med denna brist. På röntgen- och specialistsjuksköterskeprogrammet har en översyn gjorts gällande antalet VFU-veckor samt placeringen av dessa, för att fler studenter ska kunna tas emot. Inom barnmorskeprogrammet införs peer-learning i VFU där flera studenter delar samma handledare. För röntgensjuksköterskeprogrammet har ett webinarium genomförts där utbildningen och VFU-placering diskuteras mellan programansvariga och studenter.

Figur 3.5. Mål för perioden 2021–2024 samt utfall 2021–2023 av antalet examinerade inom förskolläro- och lärarutbildningar samt vissa hälso- och sjukvårdsutbildningar. Källa: GLIS-Ladok

År 2018 fick universitetet i uppdrag att bygga ut civilingenjörs-, högskoleingenjörs- och läkarutbildningarna. Universitetet fick även i uppdrag att bygga ut samhällsbyggnadsutbildningar som också delvis omfattar civilingenjörs- och högskoleingenjörsutbildningar. Målet mäts i antal helårsstudenter med 2017 som basår och samtliga utbildningar ska vara färdigutbyggda 2023.

Totalt sett nås målet för ingenjörsutbildningarna med god marginal (tabell 3.1). Lantmäteriprogrammet med juridisk inriktning startade 2019. Målet för utbyggnaden (90 helårsstudenter) uppnåddes 2022. Programmet har tagit in fler studenter än vad som angetts i uppdraget, vilket delvis beror på den stora efterfrågan på utbildade inom detta område.

Läkarutbildningen har tidigare år nått målen om antalet helårsstudenter men gör inte det för 2022 och 2023. I och med att den sexåriga läkarutbildningen introducerades 2021 bedrivs två olika läkarprogram parallellt. Detta innebär olika utmaningar, inte minst för de kliniska terminerna som kräver VFU-placering. Det nya läkarprogrammet tog därför in färre programnybörjare under 2021 och 2022 vilket ledde till att målet om antal helårsstudenter inte nåddes 2022 och 2023. Under 2023 har antalet programnybörjare återigen ökat till samma nivå som 2020.

Tabell 3.1. Antal helårsstudenter inom vissa utbildningar som leder till examina och som universitetet har uppdrag att bygga ut 2019–2023 samt basåret 2017.

		2023	2022	2021	2020	2019	2017
Civilingenjörsutbildning	Antal helårsstudenter	2 621	2 498	2 412	2 311	2 168	2 230
Mål fullt utbyggd 2023: +100 hst	- kvinnor/män (%)	39/61	40/60	40/60	39/61	39/61	37/63
Varav samhällsbyggnadsutbildningar	Antal helårsstudenter	769	706	645	586	543	570
Mål fullt utbyggd 2023: +75 hst	- kvinnor/män (%)	52/48	54/46	57/43	58/42	58/42	58/42
Högskoleingenjörsutbildning	Antal helårsstudenter	549	550	540	490	429	391
Mål fullt utbyggd 2023: +42 hst	- kvinnor/män (%)	25/75	24/76	24/76	22/78	23/77	22/78
Varav samhällsbyggnadsutbildningar	Antal helårsstudenter	230	231	217	196	174	167
Mål fullt utbyggd 2023: +24 hst	- kvinnor/män (%)	27/73	28/72	30/70	30/70	30/70	30/70
Lantmäteriutbildning, juridisk	Antal helårsstudenter	131	116	82	40	10	-
Mål fullt utbyggd 2023: +90 hst	- kvinnor/män (%)	49/51	50/50	48/52	46/54	44/56	-
Läkarutbildning	Antal helårsstudenter	1 089	1 077	1 104	1 129	1 097	1 070
Mål fullt utbyggd 2023: +44 hst	- kvinnor/män (%)	64/36	65/35	63/37	61/39	60/40	58/42

Universitetet har från och med 2018 även haft i uppdrag att bygga ut sommarkurser som i första hand är relevanta för obehöriga lärare och andra studenter som vill ta ut en lärarexamen. Inom ramen för denna utbyggnad pågår flertalet kurser med lärare och lärarstuderande som målgrupp. År 2023 omfattade dessa kurser 68 helårsstudenter vilket är elva fler än året innan. Det totala antalet helårsstudenter på sommarkurser 2023 var 564 vilket var något färre än under 2022 men 204 fler än under 2019 som var basår för den generella utbyggnaden.

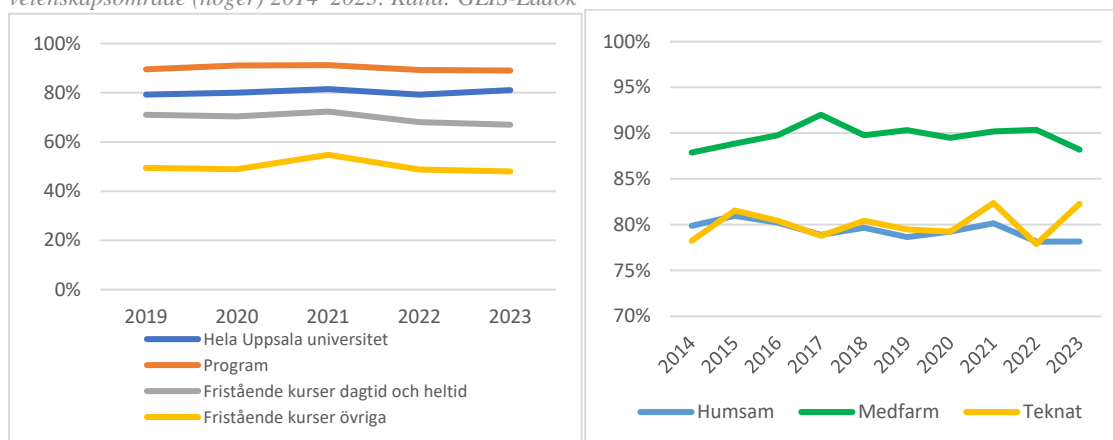
3.3. Prestationsgrad och examina inom utbildning på grund- och avancerad nivå

Prestationsgraden⁴ för hela universitetet har varit relativt stabil de senaste åren och uppgick 2023 till 81 procent (figur 3.7) (82 procent för kvinnor och 78 procent för män). Jämfört med fristående kurser är prestationsgraden inom programutbildningar generellt högre, under 2023 var den 89 procent. Fristående kurser hade under året en prestationsgrad på 57 procent, men här finns skillnader beroende på undervisningsform. Fristående kurser som ges på heltid och dagtid hade en prestationsgrad på 67 procent, medan prestationsgraden för distans- och nätutbildningar låg på 48 procent.

Prestationsgraden har varit relativt stabil även vid de olika vetenskapsområdena (figur 3.8). Vetenskapsområdet för medicin och farmaci har högst prestationsgrad, vilken överstigit 87 procent under hela perioden (89 procent för kvinnor och 87 procent för män). En förklaring till den höga prestationsgraden inom detta område är att utbildningsutbudet domineras av yrkesutbildningar, vilka generellt har högre prestationsgrad.

⁴ Antalet helårsprestationer i förhållande till antalet helårsstudenter.

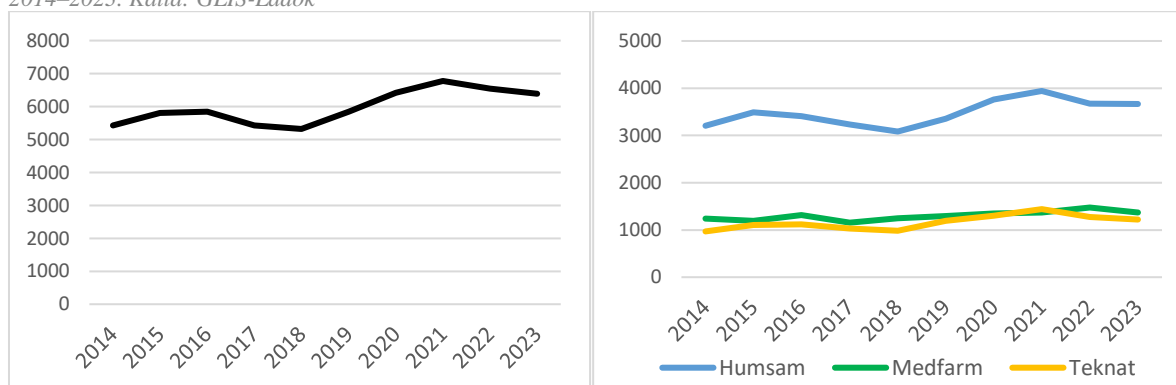
Figur 3.7.-3.8. Prestationsgrad för olika utbildningsformer vid Uppsala universitet 2019-2023 (vänster) samt per vetenskapsområde (höger) 2014–2023. Källa: GLIS-Ladok

Under 2023 har 6 388 examina utfärdats (63 procent kvinnor och 37 procent män), vilket är en minskning jämfört med 2022 (figur 3.9). Andelen examina⁵ i förhållande till antalet helårsstudenter har varit relativt konstant under de senaste fem åren och uppgick år 2023 till 23 procent.

Sett över den senaste tioårsperioden har antalet utfärdade examina ökat vid samtliga vetenskapsområden (figur 3.10). Vid vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap och vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap har det varit en ökning sedan 2018, men den trenden bröts 2022 och 2023 med ett färre antal examina. Utvecklingen inom vetenskapsområdet för medicin och farmaci har varit ökande från 2017 till 2022, men 2023 minskade antalet examina.

Figur 3.9.-3.10. Antal utfärdade examina vid Uppsala universitet (vänster) samt vid respektive vetenskapsområde (höger) 2014–2023. Källa: GLIS-Ladok

Av det totala antalet examina 2023 var andelen examina på avancerad nivå 54 procent, vilket är i nivå med tidigare år. Även andelen helårsstudenter på avancerad nivå har legat stabilt på 26 procent. Det faktum att en större andel av studenterna på avancerad nivå tar ut examen jämfört med studenterna på grundnivå kan bero på att antalet fristående kurser är fler på grundnivå och att en större andel av de studenter som läser fristående kurser inte har som mål att ta en hel examen. Det finns dock många studenter, särskilt inom vissa ämnen, som tar ut en examen genom att själva kombinera ihop fristående kurser som tillsammans ger rätt till en examen.

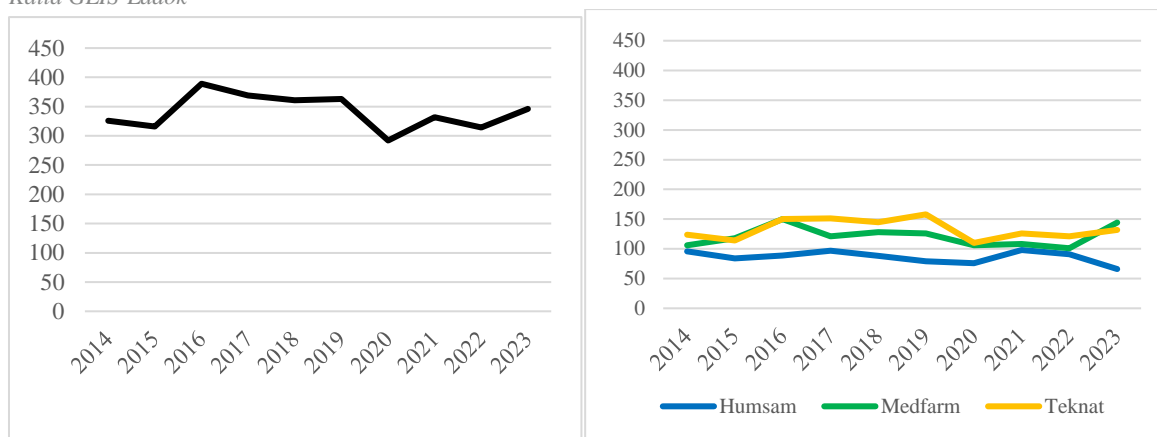
⁵ I antal examina räknas så kallade dubbelexamina, det vill säga när två examina baseras på en och samma högskoleutbildning, som två examina.

3.4. Examina inom forskarutbildning

Under 2023 utfärdade Uppsala universitet 346 doktorsexamina (51 procent kvinnor, 49 procent män), vilket var ett trettiotal fler än året innan (figur 3.11).

Inom vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap samt vetenskapsområdet för medicin och farmaci ökade antalet doktorsexamina. Inom vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap minskade däremot antalet examina. Antalet uttagna doktorsexamina varierar ganska mycket mellan olika år, dock var antalet doktorsexamina inom vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap av okänd orsak ovanligt lågt år 2023 jämfört med tidigare år (figur 3.12).

Figur 3.11.-3.12. Antal doktorsexamina vid Uppsala universitet (vänster) samt per vetenskapsområde (höger) 2014–2023. Källa GLIS-Ladok

Andel doktorsexamina i förhållande till det totala antalet forskarstuderande (individer) var 14 procent år 2023. Andelen har legat mellan 11–15 procent under tioårsperioden. Tiden från antagning till utfärdad examen varierar, bland annat på grund av föräldraledighet, sjukskrivning och i vilken utsträckning doktoranden har annan tjänstgöring såsom undervisning. Det gör att det inte är ett exakt samband mellan antalet nyantagna, antalet aktiva doktorander och antalet utfärdade examina.

Vid universitetet utfärdades knappt 50 licentiatexamina, de flesta inom vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap.

4. Utveckla forskningsexcellens och stärk förmågan att attrahera prestigefyllda bidrag i internationell konkurrens

4.1. Uppföljning av indikatorer i Mål och strategier

När det gäller målet *Utveckla forskningsexcellens och stärk förmågan att attrahera prestigefyllda bidrag i internationell konkurrens* är bedömningen att det finns några komponenter universitetet behöver stärka, främst när det gäller de bibliometriska indikatorerna. Vad gäller förmågan att attrahera bidrag består målet delvis av indikatorer med relativt stabilt utfall medan andra är något svåra att analysera.

Utfallet för de bibliometriska indikatorerna visar en nedåtgående trend. För såväl genomsnittligt fältnormerat citeringsvärde som proportion publikationer bland de tio procent mest frekvent citerade har Uppsala universitet ett sämre utfall än de svenska och internationella jämförelseuniversiteterna⁶.

⁶ Durham University, Eberhard Karls University of Tübingen, Ghent University, Lunds universitet, Stockholms universitet, University of Copenhagen, Göteborgs universitet, University of Groningen, University of Helsinki och University of Oslo samt Uppsala universitet.

Uppsala universitets andel av beviljade medel från Vetenskapsrådets utlysning av fria projektbidrag och etableringsbidrag ökade något under 2023 till 16 procent, och har legat på en jämn nivå mellan 14–15 procent de senaste åren.

Underlaget för några av indikatorerna är så pass litet att det är svårt att bedöma utvecklingen. Antal beviljade bidrag från European Research Council (ERC) har under tioårsperioden varierat mellan fyra och nio från år till år, vilket gör att det är svårt att se en trend. Utfallet för 2023 är fortfarande preliminärt då alla beslut om bidrag ännu inte har fattats. Vad gäller utlysningar inom Wallenberg Academy Fellows eller Wallenberg Scholars ser Uppsala universitet ut att behålla sin position över tid.

4.1.1. Utveckla forskningsexcellens

<p>Avsnittets koppling till utvecklingsmål 2 "Utveckla forskningsexcellens och stärk förmågan att attrahera prestigefyllda bidrag i internationell konkurrens": Utveckla forskningsexcellens</p>	<p>Indikatorer: Genomsnittligt fältnormerat citeringsvärde (MNCS) Proportion publikationer bland de tio procent mest frekvent citerade PP(top10%)</p>
--	---

Indikatorerna för såväl genomsnittligt fältnormerat citeringsvärde som proportion publikationer bland de tio procent mest frekvent citerade visar att Uppsala universitet, till skillnad från jämförelseuniversiteten, har en nedåtgående trend.

I figurerna 4.1 och 4.2 visas, för Uppsala universitet och tio svenska och internationella jämförelseuniversitet, genomsnittligt fältnormerat citeringsvärde (MNCS)⁷ och proportion publikationer bland de tio procent mest frekvent citerade (PP(top 10%)) för perioden 2012–2021.⁸ Båda figurerna har 2021 som slutår, vilket beror på att den datakälla som använts har 2021 som sista publiceringsår.

MNCS-värdet är ett medelvärde över normerade citeringsvärden för publikationer från Uppsala universitet respektive jämförelseuniversiteten, där normeringen avser publiceringsår och vetenskapligt fält. Värdet för Uppsala universitet har legat kring 1,1 för merparten av åren 2012–2021. Värdet för år 2021 var 1,04 (figur 4.1). Eftersom världsmedelvärdet är 1 (markerat med grönt i figuren) innebär detta att Uppsala för år 2021 hade ett värde fyra procent högre än världsmedelvärdet. Uppsala universitets MNCS-värden ligger under värdena för jämförelseuniversiteten för samtliga tio år.

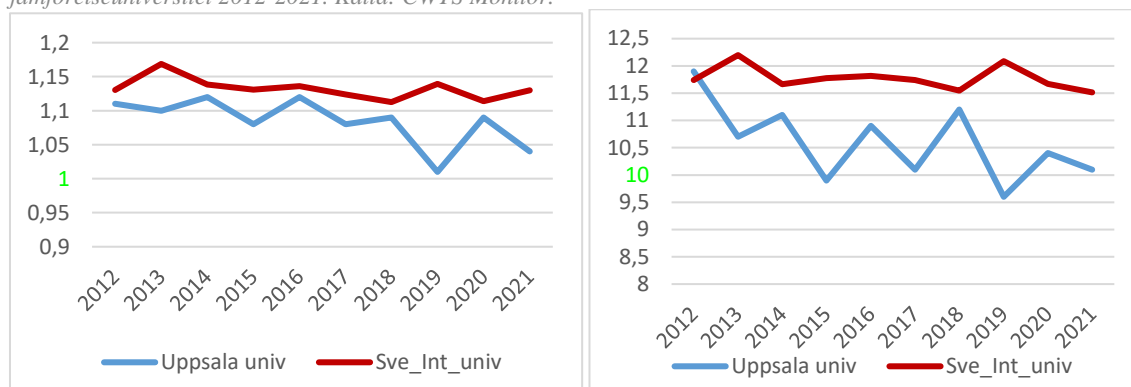
PP(top 10%), som är en excellens-indikator, är proportion publikationer från Uppsala universitet respektive jämförelseuniversiteten som tillhör de tio procent mest frekvent citerade, med hänsyn tagen till publiceringsår och vetenskapligt fält. Även för denna indikator har Uppsala universitet lägre värden än jämförelseuniversiteten under hela tidsperioden (figur 4.2). År 2021 hade universitetet värdet 10,1, ett värde som är en procent högre än indikatorns världsmedelvärde (= 10, även detta markerat med grönt i figuren), medan värdet för jämförelseuniversiteten var 11,5. För såväl MNCS som PP(top 10%) gäller att Uppsala universitet, till skillnad från jämförelseuniversiteten, har en nedåtgående trend sett över hela tidsperioden.

Publiceringstraditionerna skiljer sig åt mellan vetenskapsområden och inom stora delar av humaniora och samhällsvetenskap är täckningsgraden i Web of Science låg. Detta bör beaktas vid tolkningen av bibliometriska indikatorvärden baserade på Web of Science.

⁷ Såväl MNCS som PP(top 10%) beskrivs utförligt i rapporten Uppsala University Annual Bibliometric Monitoring (<http://uu.divaportal.org/smash/get/diva2:1720638/FULLTEXT01.pdf>).

⁸ För båda indikatorerna används "fractional counts". Om, exempelvis, Uppsala universitet har en (1) författare av totalt fyra för en viss publikation tilldelas Uppsala universitet fraktionen 1/4 avseende publikationen.

Figur 4.1.- 4.2. Genomsnittligt fältnormerat citeringsvärde (MNCS) (vänster) samt proportion publikationer bland de tio procent mest frekvent citerade (PP(top 10%)) (höger) för Uppsala universitet samt för tio svenska och internationella jämförelseuniversitet 2012-2021. Källa: CWTS Monitor.

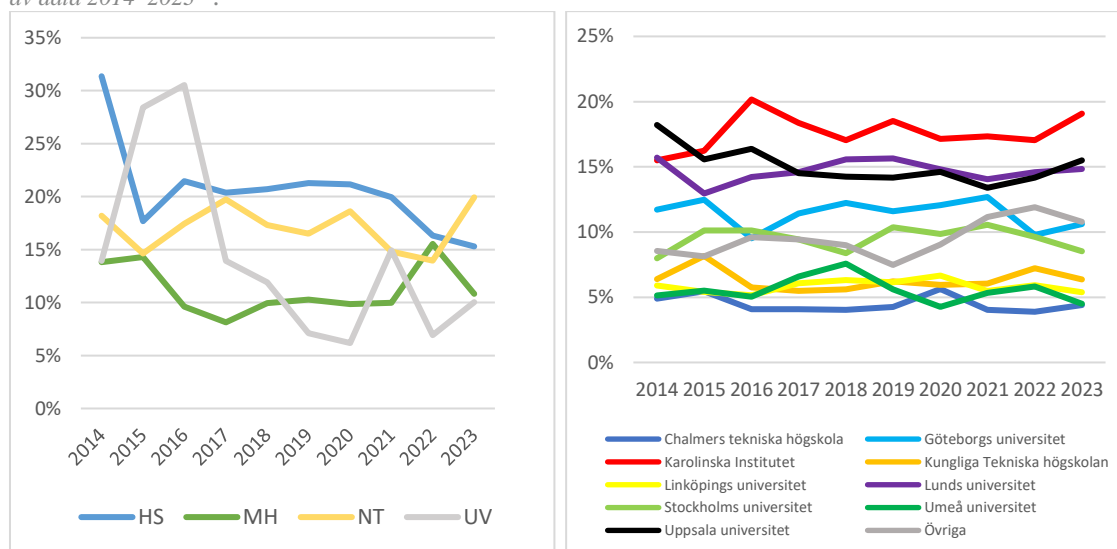
4.1.2. Vidmakthålla sin nationellt ledande position i konkurrensen om fria forskningsmedel

<p>Avsnittets koppling till utvecklingsmål 2 "Utveckla forskningsexcellens och stärk förmågan att attrahera prestigefyllda bidrag i internationell konkurrens": Vidmakthålla sin nationellt ledande position i konkurrensen om fria forskningsmedel</p>	<p>Indikator: Andel av beviljade medel (kr) per utlysningssår för Vetenskapsrådets utlysning av fria projektbidrag uppdelat på ämnesområdena humaniora och samhällsvetenskap, utbildningsvetenskap, teknik och naturvetenskap samt medicin och hälsa</p>
---	--

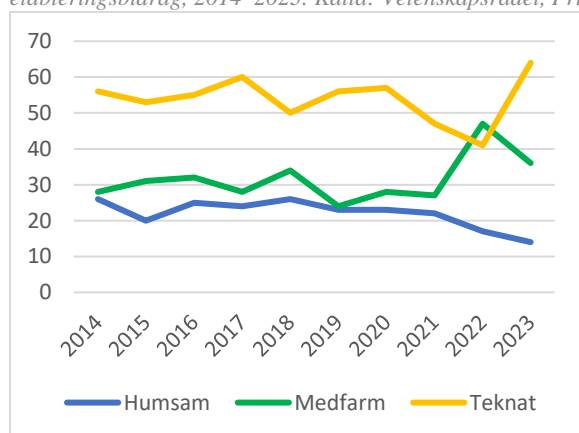
Uppsala universitets andel av beviljade medel från Vetenskapsrådets årliga utlysning av fria projektbidrag och etableringsbidrag för unga forskare⁹ ligger som helhet på en jämn nivå mellan 14–15 procent de senaste åren, för 2023 är siffran dock något högre, 16 procent (figur 4.3). Endast Karolinska institutet har högre andel (figur 4.4). På en mer detaljerad nivå uppgick Uppsala universitets andel till drygt 15 procent inom Vetenskapsrådets utlysningar inom ämnesområdet humaniora och samhällsvetenskap, knappt 11 procent inom medicin och hälsa, 20 procent inom teknik och naturvetenskap samt 10 procent inom utbildningsvetenskap. Värt att notera är att forskare från alla tre vetenskapsområden har beviljats medel från fler än ett ämnesområde. Antalet bidrag som respektive vetenskapsområde beviljades 2023 redovisas i figur 4.5.

⁹ Ämnesrådet för humaniora och samhällsvetenskap har sett att unga forskare står sig bra i konkurrens om fria projektbidrag och har därav valt att inte ha utlysningar om etableringsbidrag till skillnad från andra ämnesområden och kommittéer.

Figur 4.3.-4.4. Uppsala universitets andel av beviljat belopp av fria projektbidrag och etableringsbidrag inom utlysningarna för humaniora och samhällsvetenskap (HS), medicin och hälsa (MH), naturvetenskap och teknikvetenskap (NT), utbildningsvetenskap (UV) (vänster) samt andel av beviljade medel, projektbidrag och etableringsbidrag, från Vetenskapsrådet i förhållande till andra lärosäten (höger), 2014–2023. Källa: Vetenskapsrådets Excelfil Tillgängliggörande av data 2014–2023¹⁰.

Figur 4.5 Antal beviljade bidrag per vetenskapsområde från Vetenskapsrådets utlysningar av fria projektbidrag och etableringsbidrag, 2014–2023. Källa: Vetenskapsrådet, Prisma.

I en genomsnittlig jämförelse över det senaste tio åren med andra svenska lärosäten har Uppsala universitet beviljats störst andel medel av utlysningarna inom humaniora och samhällsvetenskap samt inom naturvetenskap och teknikvetenskap. För utlysningarna inom humaniora och samhällsvetenskap har Stockholms universitet och Uppsala universitet de senaste åren haft ungefär lika stora andelar beviljade bidrag. För utlysningarna inom naturvetenskap och teknikvetenskap har Lunds universitet en procentenhet mer än Uppsala för perioden. Uppsala universitet placerar sig som nummer fyra i andel beviljade bidrag för utlysningar inom medicin och hälsa efter Karolinska institutet, Lunds universitet samt Göteborgs universitet. För bidrag inom utbildningsvetenskap ligger Uppsala universitet på samma nivå som Göteborgs universitet, Linköpings universitet och Stockholms universitet, vilka är de fyra lärosäten som har högst andel beviljade bidrag under perioden.

¹⁰ Vetenskapsrådets Excelfil Tillgängliggörande av data 2014–2023 <https://www.vr.se/analys/svensk-forskning-i-siffror/vetenskapsradets-forskningsfinansiering-i-siffror.html>

Könsfördelning sett till antal beviljade projekt för hela universitetet ger en fördelning på 39 procent för kvinnor och 61 procent för män, vilket är samma resultat som 2022. Vetenskapsområdena för humaniora och samhällsvetenskap samt medicin och farmaci har en relativt jämn fördelning som oftast ligger inom ramen 40–60 procent för perioden 2014–2023. Vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap har dock en stadigt ojämn fördelning där kvinnor beviljas långt färre antal bidrag än män, för 2023 är siffrorna 33 procent för kvinnor och 67 procent för män.

4.1.3. Stärka sin förmåga att attrahera excellensmedel i internationell konkurrens

<p>Avsnittets koppling till utvecklingsmål 2 "Utveckla forskningsexcellens och stärk förmågan att attrahera prestigefyllda bidrag i internationell konkurrens": Stärka sin förmåga att attrahera excellensmedel i internationell konkurrens, inte minst från ERC genom att tydligare stödja forskare att söka sådana medel</p>	<p>Indikatorer: Antal beviljade bidrag från ERC per utlysningår Antal beviljade Fellows och Scholars från Wallenbergstiftelserna per år</p>
--	---

European Research Council:s (ERC) uppdrag är att inom alla vetenskapliga områden främja forskarinitierad forskning av högsta kvalitet genom omfattande och långsiktig finansiering. Det enda urvalskriteriet är vetenskaplig excellens. ERC har utlyst de fem typerna av bidrag som visas i tabell 4.1 alla år 2014–2023, med undantag för ERC Synergy Grant som började utlysas år 2019.

Sedan 2014 har 63 forskare vid Uppsala universitet fått ERC-bidrag, varav ERC Starting Grant har varit det vanligaste, följt av ERC Consolidator Grant. Antalet beviljade bidrag har varierat mellan fyra till nio bidrag per år under perioden 2014–2022. För 2023 är siffran fortfarande preliminär då samtliga beslut ännu inte fattats¹¹.

Totalt sett under perioden 2014–2023 har vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap erhållit 38 bidrag, vetenskapsområdet för medicin och farmaci har erhållit 15 bidrag och vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap har erhållit tio bidrag. Skillnaden i antal bidrag som vetenskapsområdena beviljats kan delvis förklaras av att ERC:s budget är störst inom områdena Physical Sciences and engineering och Life sciences, samt att fler forskare från teknik och naturvetenskap söker medel från ERC jämfört med de andra vetenskapsområdena.

Könsfördelningen sett till antal beviljade bidrag från ERC under perioden 2014–2023 är ojämn inom samtliga områden. Störst skillnad är det inom vetenskapsområdena för medicin och farmaci och teknik och naturvetenskap med en fördelning på 33 procent för kvinnor och 67 procent för män respektive 34 procent för kvinnor och 66 procent för män. Vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap har en fördelning där kvinnor har beviljats 40 procent av bidragen och män 60 procent. Den sammantagna fördelningen över hela universitetet är 35 procent för kvinnor och 65 procent för män.

¹¹ Vid avstämning mot EU-portalen 1 mars 2024 har två ansökningar status *invited*, d.v.s. *inbjudna till att signera kontrakt*. Summan av ansökningsbeloppen är 5,7 miljoner Euro.

Tabell 4.1. Antal beviljade ERC-bidrag 2014–2023 (IU: ingen utlysning). Källa: EU-kommissionens Participants Portal. Observera att siffran för 2023 är preliminär då alla beslut om bidrag ännu inte har fattats.

Utlysningår	ERC Starting Grant ¹²	ERC Advanced Grant ¹³	ERC Consolidator Grant ¹⁴	ERC Proof of Concept Grant ¹⁵	ERC Synergy Grant ¹⁶	Total	varav Humsam	varav Medfarm	varav Teknat
2014	2	0	2	0	IU	4	0	3	1
2015	2	1	3	1	IU	7	2	2	3
2016	4	1	1	1	IU	7	1	0	6
2017	4	1	2	0	IU	7	0	1	6
2018	5	1	2	0	IU	8	2	2	4
2019	2	2	0	1	1	6	0	1	5
2020	3	1	5	0	0	9	1	2	6
2021	2	1	3	0	0	6	2	1	3
2022	0	2	3	2	0	7	2	3	2
2023	1	0	0	0	1	2	0	0	2
Total	25	10	21	5	2	63	10	15	38
varav kvinnor	10	2	9	1	0	22	4	5	13
varav män	15	8	12	4	2	41	6	10	25
andel kvinnor	40%	20%	43%	20%	0%	35%	40%	33%	34%
andel män	60%	80%	57%	80%	100%	65%	60%	67%	66%

Wallenberg Academy Fellows (WAF)¹⁷ och Wallenberg Scholars (WS)¹⁸ är de två största programmen inom Wallenbergstiftelserna. Utlysning för WAF har skett varje år mellan 2012 och 2017 och därefter vartannat år. Det finns även ett program för WAF förlängningsanslag som har lyst ut varje år sedan 2017. Utlysningar för WS gjordes åren 2009 till 2012, sedan upphörde programmet under några år men återkom 2019. Uppsala universitet var det lärosäte som hade flest aktiva WS år 2023, 20 av totalt 118 forskare. Av dessa var nio kvinnor och 11 män.

Under perioden 2014–2023 har Uppsala universitet beviljats totalt 45 bidrag från Wallenberg Academy Fellows, inklusive WAF förlängningsanslag, Wallenberg Clinical Fellows samt Wallenberg Clinical Scholars (tabell 4.2). Vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap har beviljats 31 anslag, vetenskapsområdet för medicin och farmaci samt för humaniora och samhällsvetenskap har beviljats sju anslag vardera.

¹² ERC Starting Grant riktar sig till unga forskare och kan sökas två till sju år efter avlagd doktorsexamen.

¹³ ERC Advanced Grant riktar sig till forskare som har dokumenterade, framstående forskningsprestationer under de senaste tio åren.

¹⁴ ERC Consolidator Grant riktar sig till forskare som har startat eller vill etablera en forskargrupp och kan sökas 7–12 år efter avlagd doktorsexamen.

¹⁵ ERC Proof of Concept ger forskare som redan har fått medel från ERC möjlighet att vidareutveckla sina forskningsresultat.

¹⁶ ERC Synergy Grant riktar sig till grupper på två till fyra forskare som ska lösa en större forskningsfråga.

¹⁷ Wallenberg Academy Fellows (WAF) är ett karriärprogram som riktar sig till unga lovande forskare. WAF förlängningsanslag ger forskarna en möjlighet att söka om ytterligare fem års bidrag.

¹⁸ Wallenberg Scholars (WS) avser att stödja lärosätenas profilering genom att nominera enskilda forskare som förväntas bidra till att förstärka den aktuella profilen för forskningsområdet vid sitt lärosäte. Det är också möjligt att befordras från WAF till WS.

Tabell 4.2. Antal beviljade Wallenberg Fellows (WAF), inklusive Wallenberg Clinical Fellows (WCF), Wallenberg Clinical Scholars (WCS), samt WAF förlämningsbidrag 2014–2023. Källa: Wallenberg webbplats

År	WAF	WAF Förlämningsanslag	WCF	WCS	Total	varav Humsam	varav Medfarm	varav Teknat
2014	6				6	2		4
2015	4				4			4
2016	4				4			4
2017	4	3		1	8	2	3	3
2018		3			3	1		2
2019	3	2	2	1	8	1	3	4
2020		3			3			3
2021	1	4			5			5
2022								
2023	4				4	1	1	2
Totalt	26	15	2	2	45	7	7	31

5. Stärk gränsöverskridande och utmaningsdriven forskning

5.1. Uppföljning av indikatorer i Mål och strategier

Utvecklingen i förhållande till målet *Stärk gränsöverskridande och utmaningsdriven forskning* visar svagt positiva tendenser men bedömningen är att universitetet bör ha potential att stärka sin förmåga att erhålla externa forskningsresurser inom detta område. Av de två indikatorer som används för att följa utvecklingen uppvisar den första en något positiv trend och den andra indikerar varierande resultat, dock även den försiktigt positivt.

Den långsiktiga trenden för beviljade belopp för projekt från EU:s ramprogram, exklusive ERC, har de senaste åren haft en nedåtgående trend, vilken ser ut att vända för 2023. Universitetets andel av bidragsintäkter från finansörer som stödjer utmaningsdriven och behovsmotiverad forskning fluktuerar. Stiftelsen för strategisk forskning (SSF) har en långsiktigt positiv trend men minskade 2022. Trenden för Forte och Formas är långsiktigt relativt stabil och ligger inom spannet fyra till nio procent av de totala bidragsintäkterna. Mistra och Vinnova står under 2022 för ökningen.

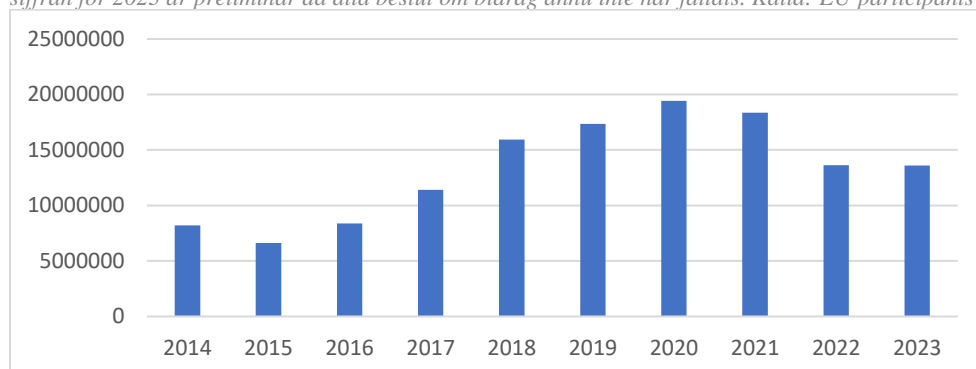
5.1.1. Stärka sin förmåga att erhålla externa forskningsresurser från finansörer som framförallt stödjer utmaningsdriven och behovsmotiverad forskning

<p>Avsnittets koppling till utvecklingsmål 3 "Stärk gränsöverskridande och utmaningsdriven forskning": Stärka sin förmåga att erhålla forskningsresurser från finansörer som framförallt stödjer utmaningsdriven och behovsmotiverad forskning såsom Vinnova, Formas, Mistra och Stiftelsen för strategisk forskning i Sverige, samt från de europeiska ramprogrammen</p>	<p>Indikatorer: Beviljade bidrag (belopp) per utlysningår från de europeiska ramprogrammen Uppsala universitets andel av bidragsintäkter från Vinnova, Formas och Forte, Mistra och SSF per år</p>
---	--

EU:s finansieringsinstrument för forskning och innovation har avlöst varandra i fleråriga så kallade ramprogram. Det tidigare ramprogrammet Horisont 2020 löpte mellan åren 2014–2020 och det innevarande ramprogrammet Horisont Europa startades 2021 och löper till 2027. Uppsala universitets beviljade medel från EU:s ramprogram, exklusive ERC, ökade från 6,6 till 19,4 miljoner Euro mellan 2015 och 2020.

Därefter har nivån sjunkit successivt för att från 2023 ha en svag uppgång (figur 5.1). Siffrorna för 2023 är preliminära då alla beslut ännu inte är tagna och ligger för tillfället på knappt 13,6 miljoner Euro.¹⁹

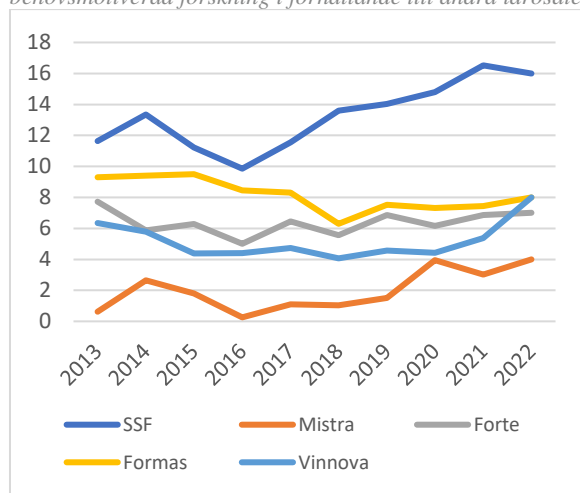
Figur 5.1. Uppsala universitets beviljade medel (euro) från EU:s ramprogram exklusive ERC 2014–2023. Observera att siffran för 2023 är preliminär då alla beslut om bidrag ännu inte har fattats. Källa: EU participants portal.

Under 2022 ökade Uppsala universitets sin totala andel av bidragsintäkter från finansiärer som stödjer utmaningsdriven och behovsmotiverad forskning (figur 5.2). Generellt sett erhåller specialiserade lärosäten högre andel från den här kategorin av finansiärer. Dock så beviljas framförallt Lunds universitet, men i vissa fall även Göteborgs universitet, Linköpings universitet och Stockholms universitet en större andel än Uppsala universitet (se bilaga B2). Undantaget är Stiftelsen för strategisk forskning (SFF)²⁰ från vilken Uppsala universitet erhåller stora belopp och ligger precis under KTH i andel av intäkter.

Uppsala universitets andel av bidragsintäkter från SSF har ökat stadigt mellan 2016–2021 för att 2022 minska något från 17 till 16 procent. Andelen från Formas²¹ och Forte²² ligger kvar på samma nivå som 2021, åtta respektive sju procent, medan intäkterna från Mistra²³ ökade från tre till fyra procent. Den största ökningen 2022 ligger i bidrag från Vinnova²⁴ som ökade från cirka fem till åtta procent.

Figur 5.2. Uppsala universitets andel (procent) av intäkter från finansiärer som stödjer utmaningsdriven och behovsmotiverad forskning i förhållande till andra lärosäten 2013–2022. Källa: UKÄ:s statistikdatabas.

¹⁹ Vid avstämning mot EU-portalen 29 mars 2024 har 14 ansökningar status invited, d.v.s. inbjudna till att signera kontrakt.

²⁰ Stiftelsen för strategisk forskning stödjer forskning inom naturvetenskap, teknik och medicin.

²¹ Formas är ett statligt forskningsråd som finansierar forskning för en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar samhällsutveckling och som kan bidra till att uppfylla de globala hållbarhetsmålen.

²² Forte är ett statligt forskningsråd som finansierar vetenskaplig forskning för människors hälsa, arbetsliv och välfärd.

²³ Mistra har till ändamål att stödja forskning av strategisk betydelse för en god livsmiljö. Stiftelsen skall främja utvecklingen av starka forskningsmiljöer av högsta internationella klass med betydelse för Sveriges framtida konkurrenskraft.

²⁴ Vinnova är Sveriges innovationsmyndighet vars uppgift är att främja hållbar tillväxt genom att förbättra förutsättningarna för innovation och att finansiera behovsmotiverad forskning.

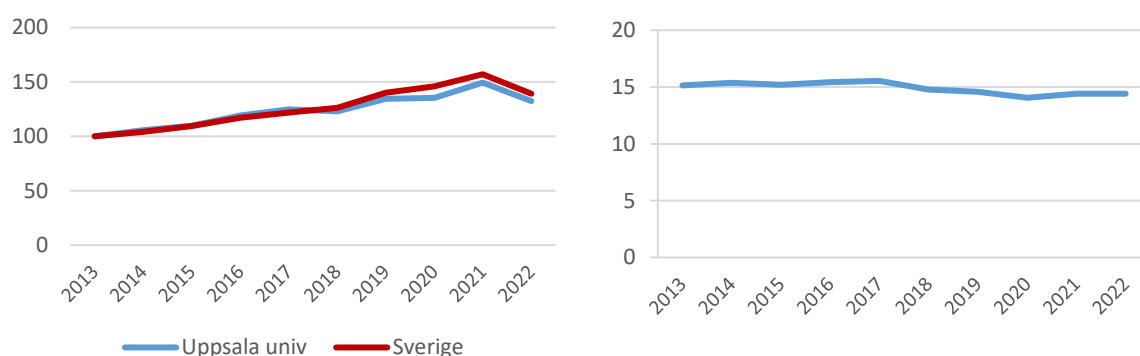
6. Övrig uppföljning – forskning

Utöver de indikatorer som presenteras i kapitel 4 och 5 finns även annan uppföljning som ger viktig information om universitetets utveckling inom forskning, till exempel rörande publikationsvolym och bidragsintäkter. Följande kapitel redogör kort för utvecklingen i dessa hänseenden. Vad gäller de delanalyser för publiceringar som presenteras i denna rapport är slutåret 2022, vilket beror på en eftersläpning i indexeringen gällande publikationer.

6.1. Publikationsvolym och sampublicering

Antalet publicerade artiklar i Web of Science (uttryckt som indextal med basår 2013) från Uppsala universitet minskade 2022 jämfört med 2021. Sett till hela perioden 2013–2022 (figur 6.1)²⁵ har dock publikationerna ökat. Jämfört med andra svenska lärosäten hade universitetet ungefär samma antal publicerade artiklar för merparten av de tio åren. Uppsala universitets andel av det totala antalet svenska artiklar i Web of Science var 14,4 procent år 2022 (figur 6.2).

Figur 6.1.-6.2. Antal artiklar (uttryckt som indextal med basår 2013) från Uppsala universitet samt från svenska lärosäten (inklusive Uppsala universitet) (vänster) samt andel av det totala antalet artiklar från svenska lärosäten (höger)²⁶ 2013–2022. Källa: Web of Science.

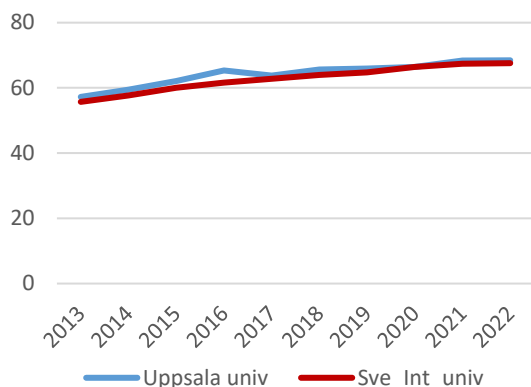

Av Uppsala universitets artiklar i Web of Science från år 2022 var 68 procent internationellt sampublicerade (figur 6.3). I figuren visas även andelar för de tio svenska och internationella jämförelseuniversiteterna (se avsnitt 4.1). Från år 2017 och framåt är skillnaderna i indikatorvärde mellan Uppsala universitet och jämförelsegruppen små. Andelen internationellt samförfattade publikationer ökar stadigt och är ett resultat av att forskning allt oftare sker inom stora internationella samarbeten.

²⁵ Eftersom det finns en eftersläpning gällande indexeringen i Web of Science så redovisas bara siffror gällande publikationer fram till 2022.

²⁶ Samtliga svenska lärosäten

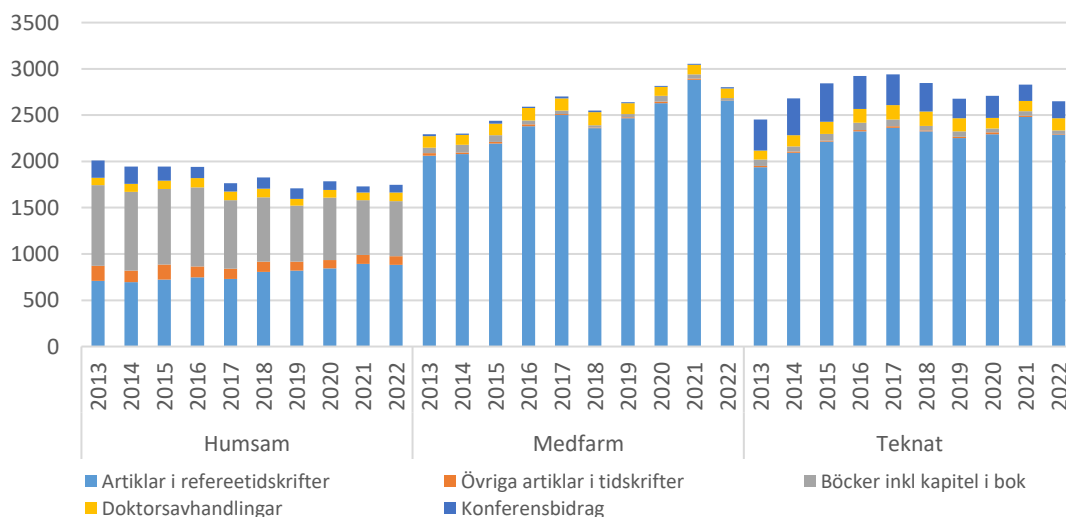
Figur 6.3. Andelen internationellt sampublicerade publikationer av samtliga artiklar i Web of Science för Uppsala universitet samt för tio svenska och internationella jämförelseuniversitet (exklusive Uppsala universitet) 2013–2022. Källa: InCites.

Det totala antalet publikationer vid vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap har minskat under perioden 2016–2022 (figur 6.4). Andelen refereegranskade artiklar vid vetenskapsområdet har dock en växande trend. Det totala antalet publikationer vid vetenskapsområdet för medicin och farmaci ökar under perioden 2013–2022. Vid vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap ökade det totala antalet publikationer under perioden 2013–2017, därefter har antalet fluktuerat runt en lägre nivå.

Antalet publicerade böcker och kapitel i böcker var störst vid vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap och var också den dominerande kategorin för perioden 2013–2017 för området. För perioden 2018–2022 var dock antalet refereegranskade artiklar större än antalet böcker och kapitel i böcker för samma vetenskapsområde.

Figur 6.4. Antal publikationer per vetenskapsområde och publikationstyp 2013–2022. Observera att det kan finnas viss eftersläpning i inrapporteringen för 2022. Källa: DiVA.

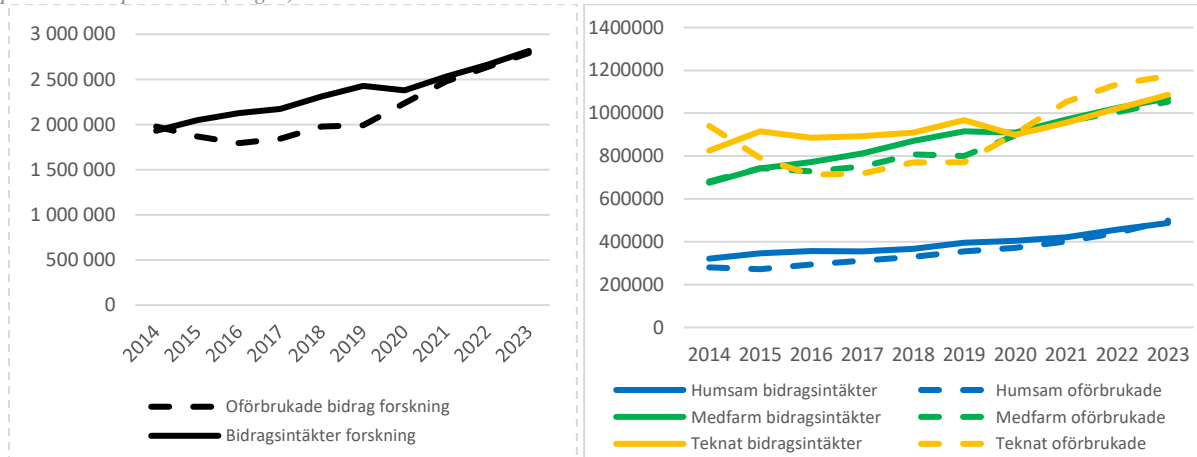

6.2. Bidragsintäkter och oförbrukade bidrag

De totala bidragsintäkterna till forskning har ökat med 46 procent under den senaste tioårsperioden (figur 6.5). På grund av covid-19-pandemin kunde inte universitetet bedriva forskning i samma omfattning som tidigare, vilket i sin tur bidrog till minskade bidragsintäkter 2020 och ökade oförbrukade bidrag. Efter pandemin har verksamheten återhämtat sig och under 2022 och 2023 förbrukades bidragsmedel i samma omfattning som före pandemin. Både bidragsintäkter och oförbrukade bidrag ökade under 2023 för alla tre vetenskapsområden (figur 6.6). Vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap hade under 2023 störst

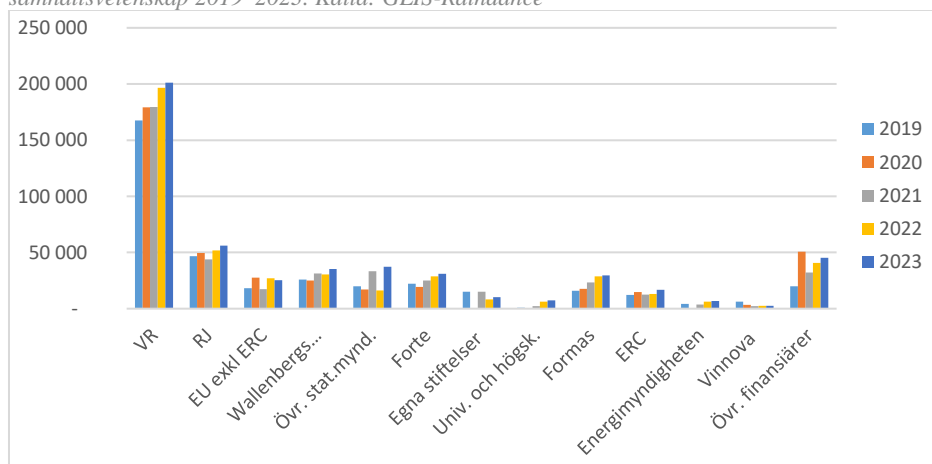
bidragsintäkter, 1 086 mnkr. Samma vetenskapsområde hade också mest oförbrukade bidrag vid utgången av 2023, 1 174 mnkr.

Figur 6.5.-6.6. Utvecklingen av bidragsintäkter och oförbrukade bidrag (tkr) till Uppsala universitet (vänster) samt uppdelat per vetenskapsområde (höger) 2014-2023. Källa: GLIS-Raindance

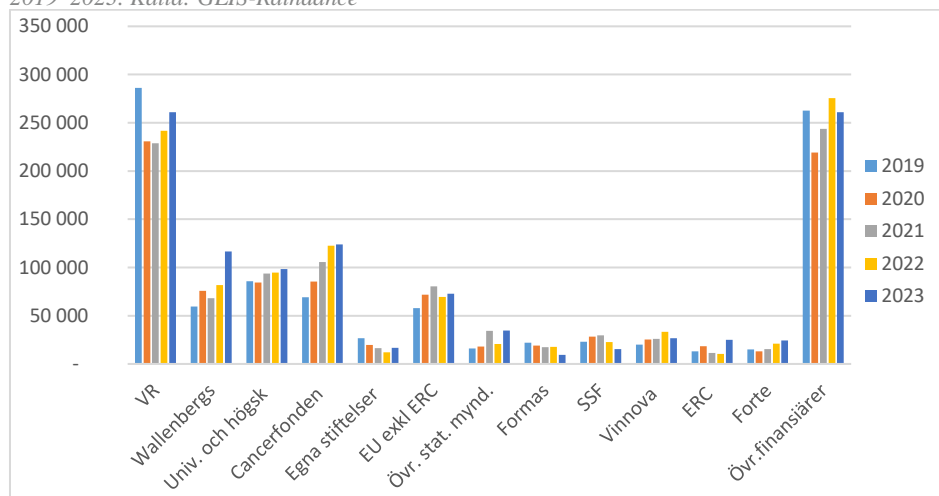
Figur 6.7–6.9 visar utvecklingen av bidragsintäkter från de största finansiärerna för respektive vetenskapsområde. Vetenskapsrådet är den i särklass största finansiären men även Wallenbergstiftelserna samt EU bidrar med betydande belopp till samtliga vetenskapsområden. I jämförelse med de två andra vetenskapsområdena har vetenskapsområdet för medicin och farmaci höga belopp från ett större antal finansiärer som i figuren klassas som ”övriga”. Detta beror på att medicin och farmaciforskning generellt attraherar ett större antal finansiärer som allmänheten skänker pengar till. Cancerfonden är en annan stor finansiär till vetenskapsområdet. Vidare har vetenskapsområdet för medicin och farmaci särskilt stora intäkter från universitet och högskolor, vilket härrör från Sci-Life Lab som administreras genom KTH.²⁷ Vid vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap är Riksbankens Jubileumsfond den näst största finansiären medan vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap erhåller höga belopp från Energimyndigheten och Stiftelsen för Strategisk forskning.

Figur 6.7. Utveckling av bidragsintäkter (tkr) från de största finansiärerna vid vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap 2019–2023. Källa: GLIS-Raindance

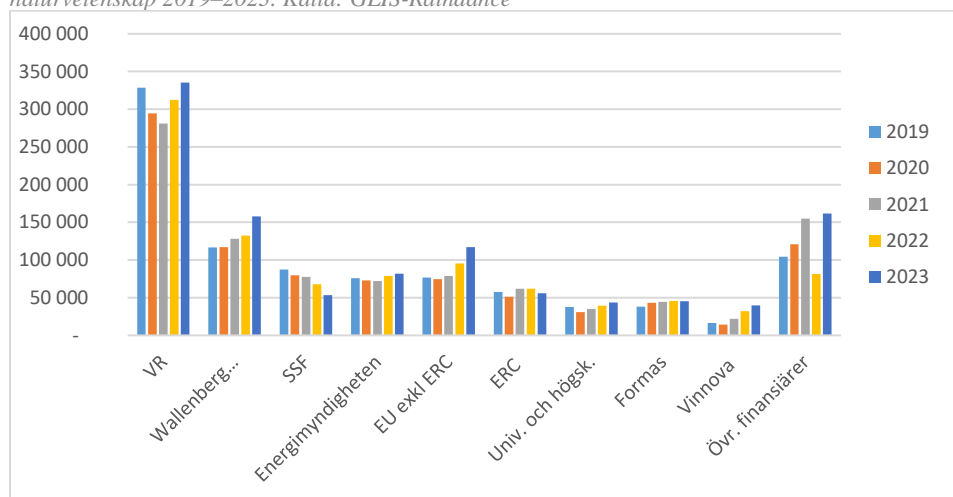

²⁷ Sci-Life Lab är ett av de strategiska forskningsområden som Uppsala universitet medverkar i och där ett annat lärosäte är värd (KTH). KTH får medel för SCI-Life Lab som anslag men när del av dessa medel sedan förs över till Uppsala universitet bokförs de som bidragsintäkter (verksamhet 210).

Figur 6.8. Utveckling av bidragsintäkter (tkr) från de största finansörerna vid vetenskapsområdet för medicin och farmaci 2019–2023. Källa: GLIS-Raindance

Figur 6.9. Utveckling av bidragsintäkter (tkr) från de största finansörerna vid vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap 2019–2023. Källa: GLIS-Raindance

7. Utnyttja potentialen vid Campus Gotland

7.1. Uppföljning av indikatorer i Mål och strategier

Utfallet för indikatorerna för Campus Gotland visar både på områden med positiv utveckling och på områden som kräver bevakning. Indikatorn antal helårsstudenter visar till exempel på en minskning, vilket gäller både i campus och på distans. Målet på 1 500 studenter på campus nås inte för andra året i rad.

Antalet avgiftsbetalande studenter har däremot en fortsatt positiv utveckling, liksom antalet doktorander. Även antal anställda med Visby som anställningsort/arbetsställe har ökat. Generellt för campus Gotland gäller dock att det handlar om jämförelsevis låga antal vilket gör att aktiviteter och mindre förändringar kan slå stort både uppåt och nedåt.

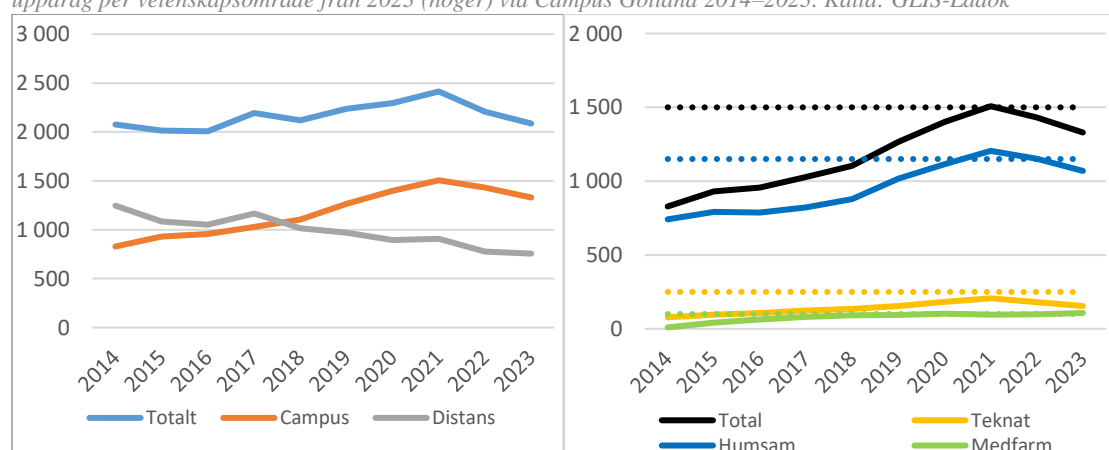
7.1.1. Campus Gotland ska vara en levande miljö med hög närvaro av medarbetare och studenter

<p>Avsnittets koppling till utvecklingsmål 4 "Utnyttja potentialen vid Campus Gotland": Campus Gotland ska vara en levande miljö med hög närvaro av medarbetare och studenter</p>	<p>Indikatorer: Antal helårsstudenter totalt och uppdelat på campus och distans Antal avgiftsbetalande studenter (helårsstudenter och individer) Antal doktorander Antal anställda med anställningsort/arbetsställe Visby för olika befattningskategorier</p>
---	---

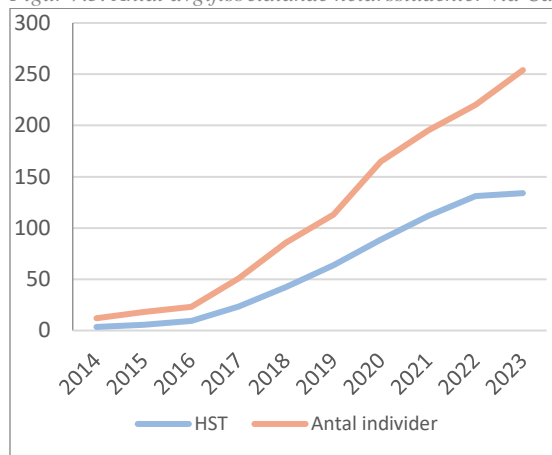
Universitetet har ett mål om att antalet campusstuderande vid Campus Gotland ska uppgå till minst 1 500. Målsättningen uppfylldes 2021 efter att ha ökat årligen sedan 2013 (figur 7.1). De senaste två åren har dock antalet helårsstudenter i campusutbildning minskat. Detta som ett resultat av att några programutbildningar avvecklats samt att några utbildningar har haft minskat söktryck. Under 2023 hade Campus Gotland 1 330 helårsstudenter i campusutbildning (53 procent kvinnor och 47 procent män). Styrningen för verksamheten vid Campus Gotland består från och med 2023 av uppdrag i form av helårsstudenter istället för takbelopp. Figur 7.2 visar antal helårsstudenter på campus per vetenskapsområde. De streckade linjerna motsvarar tilldelat uppdrag i helårsstudenter. Totalt sett uppgick antalet helårsstudenter på Campus Gotland till 2 086 (55 procent kvinnor och 45 procent män). Även det totala antalet helårsstudenter har minskat i jämförelse med tidigare år.

Vid Campus Gotland finns en stor andel internationella studenter. Totalt uppgår antalet internationella studenter vid Campus Gotland till cirka 370 helårsstudenter. Av dessa är 134 avgiftsbetalande (43 procent kvinnor och 57 procent män) (figur 7.3). Så sent som 2016 var antalet avgiftsbetalande helårsstudenter vid Campus Gotland färre än tio. Denna stora ökning i antalet internationella studenter och antalet avgiftsbetalande studenter är ett resultat av att flera av de nya utbildningar som startat, såväl på grund- som avancerad nivå, har engelska som undervisningsspråk.

Figur 7.1.-7.2. Helårsstudenter i campus och distansutbildning (vänster) samt helårsstudenter på campus i förhållande till uppdrag per vetenskapsområde från 2023 (höger) vid Campus Gotland 2014–2023. Källa: GLIS-Ladok

Figur 7.3. Antal avgiftsbetalande helårsstudenter vid Campus Gotland 2014–2023. Källa: GLIS-Ladok

Som en del i utvecklingen och utbyggnaden av Campus Gotland har ett mål för verksamheten varit att antalet lärare och forskare med placeringsort Gotland ska öka. Tabell 7.1 visar personalsammansättningen vid Campus Gotland under åren 2014–2023.

År 2023 arbetade totalt 284 personer (motsvarande cirka 198 årsarbetskrafter) vid Campus Gotland (50 procent kvinnor och 50 procent män) vilket är det största antalet anställda under perioden. Av dessa var cirka 220 personal inom undervisning och forskning. Antalet anställda är 35 fler än 2022. Ökningen har i huvudsak skett inom den undervisande och forskande personalen. Framför allt har antalet adjunkter och kategorin annan forskande och undervisande personal ökat. Antalet lektorer har ökat med fyra anställda. Antalet teknisk-administrativ personal (inklusive bibliotekspersonal) är i det närmaste lika många som tidigare år och uppgår till 71 personer.

Antalet doktorander har ökat och uppgår 2023 till 27 (18 kvinnor och 9 män). Under 2021 startade en tematisk tvärvetenskaplig forskarskola inom området hållbar utveckling. Till forskarskolan rekryterades tolv nya doktorander. Utöver doktorander med doktorandanställning finns ett mindre antal universitetsadjunkter som ägnar del av sin tid åt doktorandstudier.

Tabell 7.1. Antal anställda vid Campus Gotland 2014–2023. Källa: GLIS-Primula

Befattningskategori	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Professorer	16	14	13	13	12	11	12	12	12	13
Universitetslektorer	53	55	54	58	53	54	53	54	43	47
Universitetsadjunkter	51	55	54	56	58	58	63	73	70	80
Meriteringsanställning	2	2	4	4	5	7	10	11	10	11
Annan forskande och undervisande personal	9	11	11	14	18	21	29	47	35	44
Doktorander med doktorandanställning	6	6	6	6	8	11	10	24	24	27
Administrativ personal	47	52	44	47	50	47	42	46	48	50
Bibliotekspersonal	8	6	7	8	8	8	8	8	7	7
Teknisk personal	24	25	21	18	17	17	13	14	15	14
Total	208	212	207	216	221	228	234	275	249	284

8. Utveckla samverkan som en integrerad del av utbildning och forskning

8.1. Uppföljning av indikatorer i Mål och strategier

Utvecklingen gällande utvecklingsmålet *Utveckla samverkan som en integrerad del av utbildning och forskning* är svårtolkad. Indikatorerna som presenteras reflekterar också endast en begränsad del av målet.

Av de fem indikatorer som används för att följa utvecklingen är åtminstone en samstämmig med målet medan övriga uppvisar svaga positiva och negativa tendenser. Antalet samverkansdoktorander och antalet adjungerade lärare och lärare med klinisk tjänstgöring och förenade anställningar har uppvisat en tydlig ökning under den senaste tioårsperioden. De båda senare minskade dock något under 2023.

Under tioårsperioden har antalet studenter i uppdragsutbildning stadigt minskat, så även under 2023. Sammantaget är intäkterna från uppdragsutbildningen relativt stabila, trots det minskande antalet studenter i uppdragsutbildning. Intäkterna från uppdragsforskning har minskat över tid, men ökade under 2023. Yttre faktorer, till exempel olika satsningar som görs inom offentlig sektor, har viss påverkan på utfallet för några av dessa indikatorer.

8.1.1. Utveckla samverkan som en integrerad del av utbildning och forskning

<p>Avsnittets koppling till utvecklingsmål 5 "Utveckla samverkan som en integrerad del av utbildning och forskning": Utveckla samverkan som en integrerad del av utbildning och forskning</p>	<p>Indikatorer: Antal samverkansdoktorander Antal adjungerade lärare, och lärare med klinisk tjänstgöring och förenade anställningar Antal studenter (individer) som deltagit i uppdragsutbildning Intäkter från uppdragsutbildning Intäkter från uppdragsforskning</p>
---	---

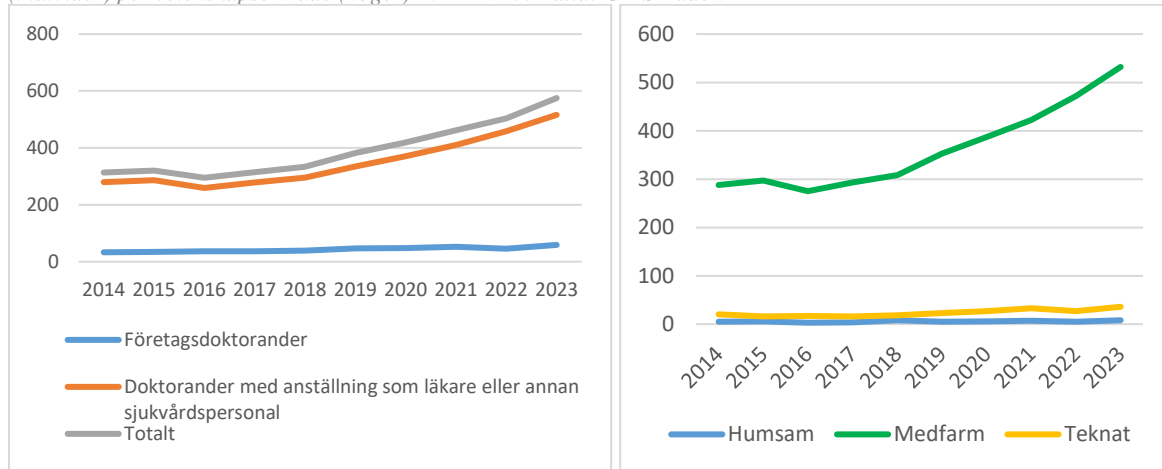
Att anta samverkansdoktorander är ett sätt att knyta universitet och arbetsliv närmare varandra. Antalet samverkansdoktorander har ökat med 71 stycken mellan 2022 och 2023 (figur 8.1). I gruppen samverkansdoktorander inkluderas både företagsdoktorander²⁸ och doktorander som är anställda som läkare eller annan sjukvårdspersonal²⁹. Den senare gruppen är betydligt större än den tidigare. Båda grupperna växer dock över tid. Under perioden 2014–2023 har doktorander som är registrerade som anställda läkare och annan sjukvårdspersonal ökat från 280 till 516 personer. I princip alla som har denna typ av anställning återfinns vid vetenskapsområdet för medicin och farmaci (figur 8.2).

Företagsdoktorander har under perioden ökat från 33 till 59 personer. Dessa personer är främst anställda vid vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap, men det finns också ett antal företagsdoktorander vid de två andra vetenskapsområdena.

²⁸ Doktorand som är anställd vid ett företag (och får sin lön från företaget) och bedriver utbildning på forskarnivå inom anställningen.

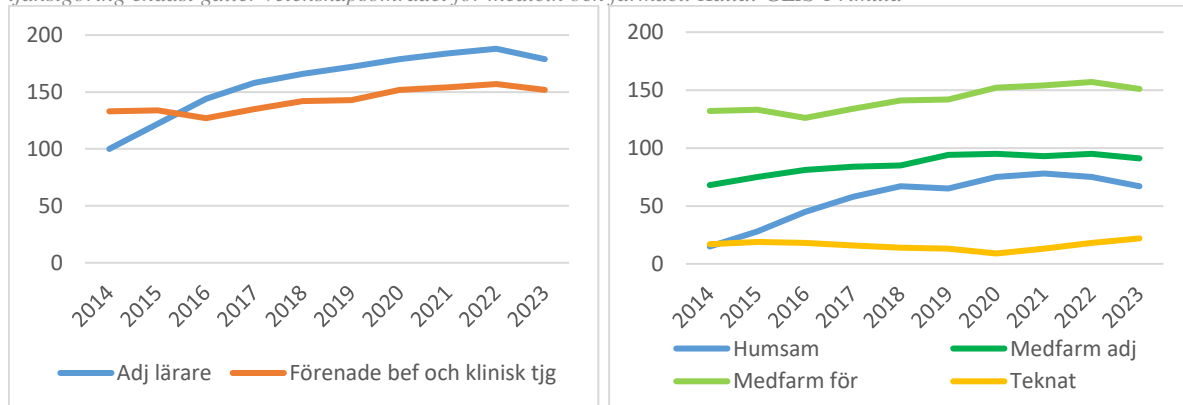
²⁹ Doktorand med anställning som läkare eller annan sjukvårdspersonal, vid Akademiska sjukhuset eller annat sjukhus, med utrymme att bedriva utbildning på forskarnivå inom anställningen.

Figur 8.1.-8.2. Antal samverkansdoktorander (individer) per finansieringsform (vänster) samt antal samverkansdoktorander (individer) per vetenskapsområde (höger) 2014–2023. Källa: GLIS-Ladok

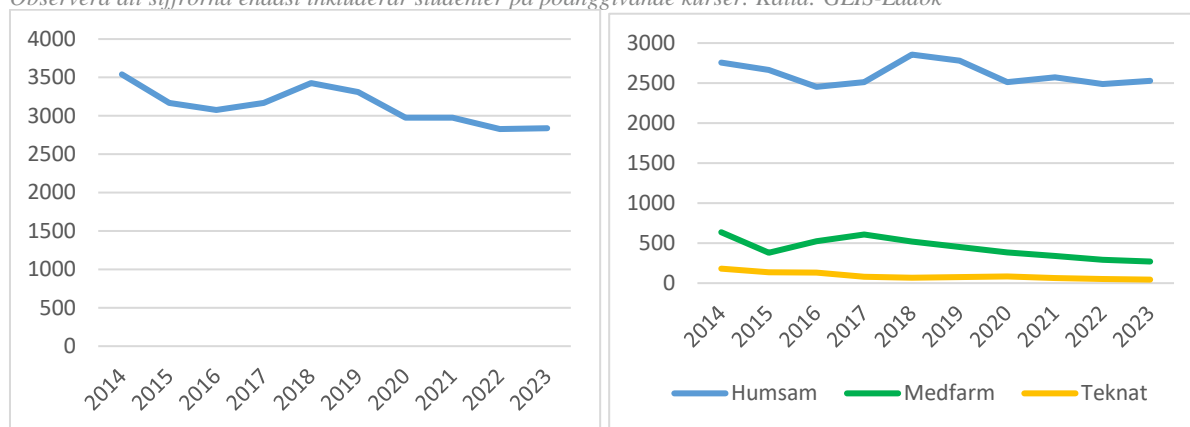
Ett annat sätt att knyta universitet och arbetsliv närmare varandra är att adjungera personer från näringsliv eller offentlig sektor som lärare. Antalet adjungerade lärare har minskat något under 2023, från 188 till 179 personer (figur 8.3). Sett till hela tioårsperioden har antalet adjungerade dock ökat med 79 personer. Ökningen beror till stor del på att lärarutbildningen ökat sin professionsanknytning och att fler anställda vid Akademiska sjukhuset har adjungerats till universitetet (figur 8.4). Även antalet lärare med förenade befattningar eller klinisk tjänstgöring minskade 2023. Under perioden som helhet har antalet dock ökat.

Figur 8.3.-8.4. Antal adjungerade lärare och lärare med förenade befattningar eller klinisk tjänstgöring (individer)(vänster) samt båda dessa grupper per vetenskapsområde (höger) 2014–2023. Observera att förenade befattningar eller klinisk tjänstgöring endast gäller vetenskapsområdet för medicin och farmaci. Källa: GLIS-Primula

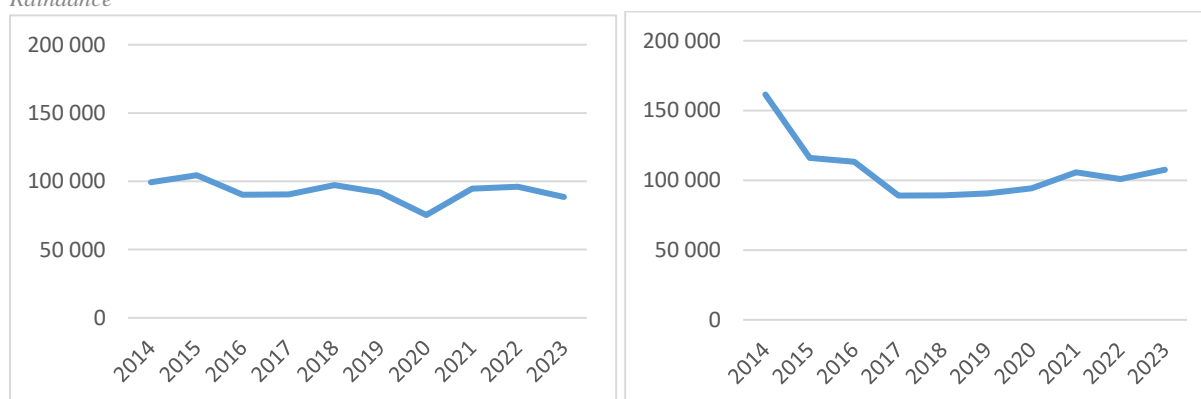
Uppdragsutbildning är en del av universitetets samverkansuppdrag och innebär fortbildning av yrkesverksamma. Antalet studenter i uppdragsutbildning har minskat över tid och så även 2023 (figur 8.5). Under 2014-2020 har antalet uppdragsstudenter vid vetenskapsområdet för medicin och farmaci legat runt 500 studenter per år och sedan minskat efter 2020 (figur 8.6). Även vid vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap har antalet uppdragsstudenter minskat över tid och var 2023 runt 40. Minskningen kan bero på att fler teknikföretag väljer att utbilda sin personal internt. De flesta uppdragsstudenter, runt 2 500 år 2023, återfinns vid vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap. Detta är i hög utsträckning studenter inom läraryftet och rektorsutbildningen. Över tid har det dock skett en minskning även här, till stor del på grund av färre uppdrag inom skolans verksamhet.

Figur 8.5.-8.6. Antal studenter i uppdragsutbildning totalt (vänster) samt per vetenskapsområde (höger) 2014–2023. Observera att siffrorna endast inkluderar studenter på poänggivande kurser. Källa: GLIS-Ladok

Intäkterna från uppdragsutbildning har varierat från år till år beroende på antal studenter samt vilken typ av utbildning som dessa deltar i. Under tioårsperioden har intäkterna dock legat på ungefär samma nivå bortsett från en minskning åren 2019–2021 (figur 8.7). Nedgången i omsättningen av uppdragsforskning från 2014 och framåt (figur 8.8) härrör från avvecklingen av verksamheten vid The Svedberg-laboratoriet samt att intäkter från Skolverket avseende nationella prov omklassificerades.

Figur 8.7.-8.8. Intäkter (tkr) i uppdragsutbildning, samt intäkter (tkr) i uppdragsforskning 2014–2023. Källa: GLIS-Raindance

9. Ranking

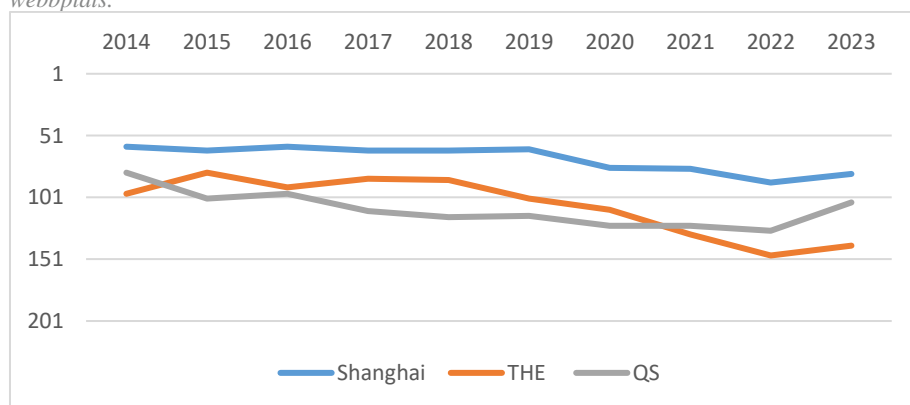
Uppsala universitet följer aktivt de tre största internationella rankinglistorna som årligen publiceras av QS World University Rankings, Times Higher Education (THE) samt den så kallade Shanghairanking. Rankinglistornas resultat mäts på olika sätt men baseras på en sammanvägning av indikatorer, exempelvis publiceringar, citeringar, antalet anställda, ryktesmätningar och internationalisering. Såväl THE som QS har reviderat sina indikatorer under 2023. Dels har de viktat om bland befintliga men också utökat med fler indikatorer. THE har från och med 2023 nu 18 istället för tidigare 13 delindikatorer. Det är framförallt forskningsgenomslag som tidigare mättes som citeringar per anställd som nu omfattar fler citeringsmått: antal publikationer som tillhör de 10% mest citerade, citeringsgrad per 75:e percentilen samt en viktning för vilka tidskrifter som anses mest betydelsefulla. QS utökade sina indikatorer med tre nya: hållbarhet, internationella forskningsnätverk och arbetsmarknadsutfall. De revideringar av indikatorerna som såväl QS som THE genomfört är till fördel för Uppsala universitet, liksom för de flesta andra svenska lärosäten.

Efter att Uppsala universitet under flera år haft en nedåtgående trend på rankinglistorna har universitetets placeringar under 2023 förbättrats inom alla tre listor (figur 9.1). I den sammanvägning av resultaten från

QS, THE och Shanghai rankingen som årligen tas fram av University of New South Wales (Sydney)³⁰ placerar sig Uppsala också som bästa svenska lärosäte på plats 88, följt av Lunds universitet på plats 98 och Stockholms universitet på plats 114. Karolinska Institutet (KI) rankas ofta som bästa svenska lärosäte men då de inte rankas i QS omfattas de inte heller av den sammanvägda listan.

Figur 9.1 visar att det tidigare funnits en tydlig nedåtgående trend under flera år, framför allt inom QS men även THE. Kraftiga förändringar mellan år kan oftast förklaras av ändrade indikatorer eller justerade sätt att mäta resultat. Reviderade indikatorer är den största förklaringen till ökningen inom THE och QS under 2023 men samtidigt presterade universitetet bättre inom flera av de tidigare indikatorerna också. När det gäller ökningen inom Shanghai är en delförklaring till förbättringen att en av universitetets alumner, Svante Pääbo erhölet nobelpris under 2022. Orsakerna till att Uppsala universitet tidigare tappat i rankingpositioner inom listorna har varierat men gemensamt är att indikatorer som kopplar till citeringar har bidragit till den tidigare negativa utvecklingen, för citeringsindikatorerna under 2023 ses inte samma tydliga tapp.

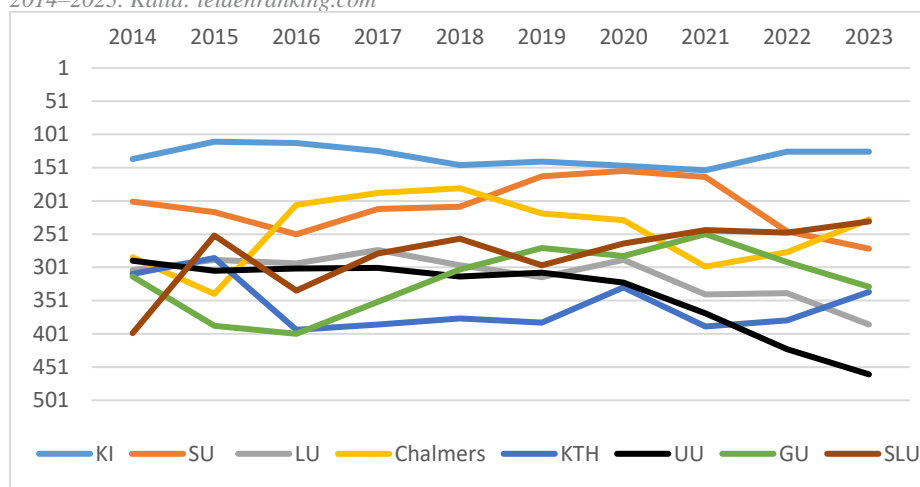
Figur 9.1. Uppsala universitets placeringar vid QS, THE samt Shanghai 2014–2023. Källa: Respektive rankinginstituts webbplats.

Utöver de tre största rankinglistorna finns även Leiden-rankingen som publiceras av Centre for Science and Technology Studies (CWTS) varje år. Ranking, som bygger på bibliometriska data och enbart baseras på Web of Science, visar ingen sammanvägd placering men utifrån sina egna specifika urval kan man ta fram olika rankinglistor. Leiden-rankingen kan exempelvis visa på placering utifrån andel publikationer tillhörande de tio procent mest citerade inom sitt fält (PP(top10%)). Av samtliga lärosäten som ingår i Leiden-rankingen ligger då Uppsala universitet på plats 462 (figur 9.2).

³⁰ Aggregate Ranking of Top Universities 2023

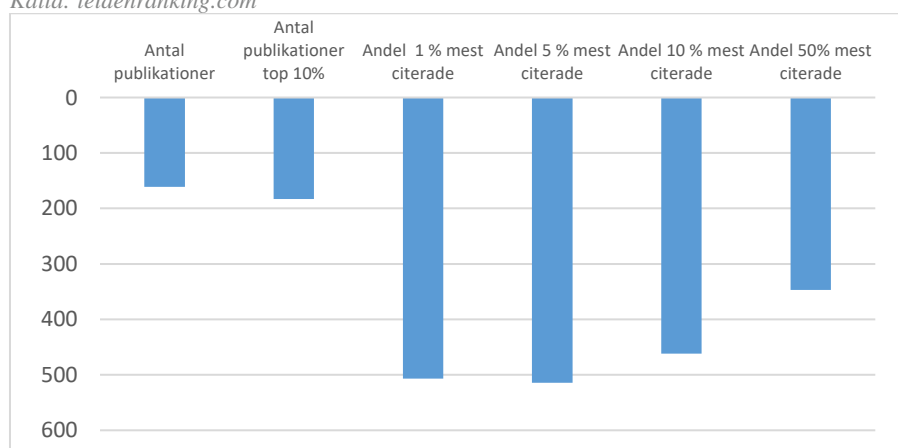
Figur 9.2. Svenska lärosätens placering vid Leidenrankningen utifrån andel publiceringar som tillhör de 10% mest citerade, 2014–2023. Källa: leidenranking.com

Under 2014 rankades Uppsala universitet som tredje bästa svenska lärosäte på plats 291. Fram till och med 2019 var universitetets placering relativt stabil runt plats 300 men mellan 2019 och 2023 tappade universitetet 164 placeringar. Flera andra svenska lärosäten har också tappat placeringar den senaste femårsperioden men inte lika brant som Uppsala universitet.

Eftersom det går att ta ut resultat från Leiden på olika sätt går det att nyansera bilden. Om man t ex väljer att utgå från antalet publiceringar och antal publiceringar som tillhör de tio procent mest citerade placeras Uppsala universitet bättre på grund av storleksfördelar. När placering tas fram utifrån andelar av publikationer som tillhör de 1, 5, 10 respektive 50 procent mest citerade placeras sig universitetet däremot sämre, se figur 9.3.

Figur 9.3 Uppsala universitetets placering vid Leidenrankningen 2023 utifrån olika perspektiv. Källa: leidenranking.com

Utöver de övergripande ”World University Rankings” publicerar de tre rankinginstituten även ämnesrankningar. Statistik på ämnesnivå kan också tas fram för Leiden-rankningen. Hur ämnena delas in och hur detaljerade ämnesnivåerna är varierar, vilket gör det svårt att sammanfatta alla rankinglistor. Överlag placeras sig emellertid Uppsala universitet bäst inom ”Life Science”.

De senaste åren har också flera internationella rankingar som utgår från hållbarhet lanserats. Uppsala universitet rapporterar in till QS Sustainability ranking. Den lanserades för första gången 2022 och Uppsala universitet placerade sig då på plats 11 av cirka 700 lärosäten, då som bästa lärosäte inom EU, tätt följt av Lunds universitet på plats 12. För 2023 behöll Uppsala universitet samma placering trots att antalet

lärosäten ökat till nära 1400. Bästa svenska lärosäte 2023 blev Lunds universitet på plats 8, andra svenska lärosäten inom topp 100 är KTH på plats 58 och Göteborgs universitet på plats 73.

10. Personal

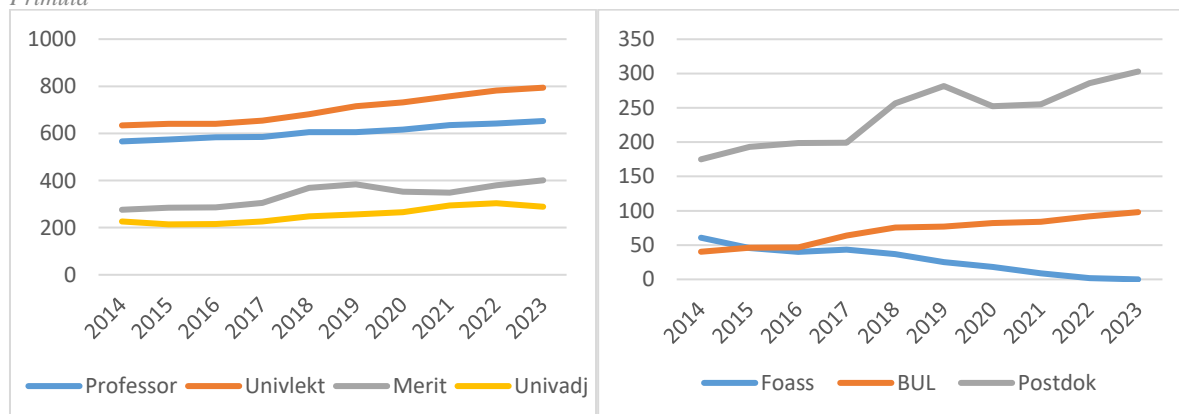
Medelantalet anställda vid universitetet var 7 662 personer 2023. Antalet årsarbetskrafter var 6 659, vilket var en minskning med 50 årsarbetskrafter, eller knappt en procent, jämfört med 2022.

10.1. Lärare

Universitetets lärare utgör drygt 2 100 årsarbetskrafter, eller 32 procent av det totala antalet årsarbetskrafter. Under 2023 ökade årsarbetskräfterna för alla lärarkategorier utom universitetsadjunkter (figur 10.1). Den största ökningen var bland meriteringsanställningarna, som ökade med 21 årsarbetskrafter. De flesta av dessa var postdoktorer vid vetenskapsområdet för medicin och farmaci. Även sett på tio års sikt är det meriteringsanställningarna som ökat mest vid universitetet, med 45 procent. Det är både postdoktorerna och de biträdande universitetslektorerna som har ökat (figur 10.2). Den tredje gruppen meriteringsanställda, forskarassistenterna, har fasats ut under perioden och utgjorde 0,3 årsarbetskrafter 2023.

Universitetslektorerna är den största lärarkategorin med drygt 790 årsarbetskrafter. Mer än hälften (54 procent) av dessa är anställda vid vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap. Den största ökningen av universitetslektorer har dock skett vid vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap där gruppen ökat med 73 årsarbetskrafter eller 44 procent på tio år.

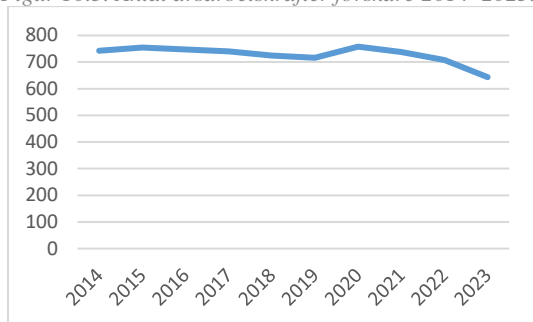
Figur 10.1.-10.2. Antal årsarbetskrafter per lärarkategori (vänster) samt antal årsarbetskrafter per befattning i meriteringsanställningar (forskningsassistent, biträdande universitetslektor, postdoktor)(höger) 2014-2023. Källa: GLIS-Primula

10.2. Forskare och doktorandanställda

Gruppen forskare har utgjort strax över 700 årsarbetskrafter ända sedan 2014 (figur 10.3). De senaste två åren har det dock skett en stor minskning, med nära 100 årsarbetskrafter. Forskarna har blivit färre på alla tre vetenskapsområden, men den största procentuella minskningen har varit på vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap där gruppen har minskat med 19 procent. Se mer om doktorander under utbildning på forskarnivå, stycke 2.1.6.

Figur 10.3. Antal årsarbetskrafter forskare 2014–2023. Källa: GLIS-Primula

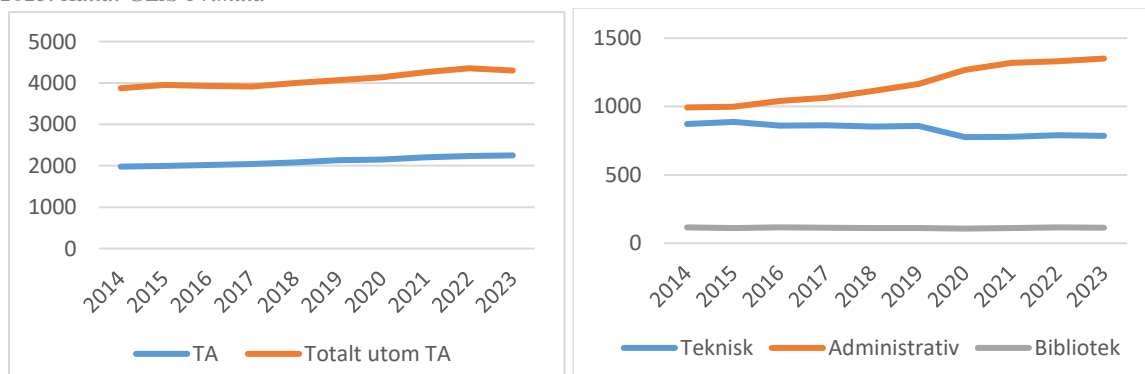

10.3. Teknisk och administrativ personal

Under den senaste tioårsperioden har den teknisk-administrativa personalen ökat med 14 procent (figur 10.4). Det kan jämföras med ökningen för forskande och undervisande personal som under samma period var 11 procent.

Den administrativa personalen ökade under 2023 med totalt 20 årsarbetskrafter, vilket är en något större ökning än föregående år (figur 10.5). Den tekniska personalen minskade med fem årsarbetskrafter och bibliotekspersonalen med två årsarbetskrafter. År 2020 skedde en större ökning av den administrativa personalen och en motsvarande minskning av den tekniska personalen, vilket berodde på att gruppen projektledare detta år kategoriserades om från teknisk till administrativ personal.

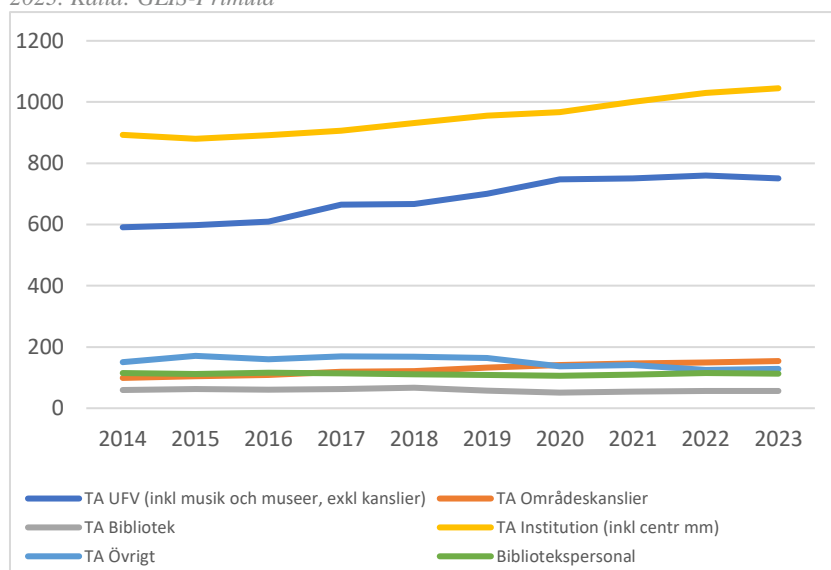
Figur 10.4.-10.5. Antal årsarbetskrafter teknisk, administrativ och bibliotekspersonal (TA) respektive forskande och undervisande personal (vänster) samt antal årsarbetskrafter teknisk, administrativ och bibliotekspersonal (höger) 2014-2023. Källa: GLIS-Primula

De största grupperna TA-personal arbetar vid universitetets institutioner samt vid universitetsförvaltningen (inklusive avdelningen för musik och museer samt exklusive områdeskanslier) (figur 10.6 och tabell 10.1). År 2019 gjordes en omorganisation där den IT-personal som tidigare varit anställd vid institution istället anställdes vid universitetsförvaltningen. Mellan 2019 och 2022 ökade personalen vid avdelningen för universitetsgemensam IT inom universitetsförvaltningen med cirka 80 årsarbetskrafter. När denna förändring inkluderas så var den totala ökningen av TA-personal vid universitetsförvaltningen 27 procent mellan 2014 och 2023, medan den vid institution var 17 procent. Om förändringen inte inkluderas så är förhållandet ungefär det omvända. TA-personalen som arbetar vid universitetets institutioner utgörs 2023 av 1 045 årsarbetskrafter, varav 501 årsarbetskrafter bedöms som forskningsnära och 544 som allmän administration. Dessa grupper har ökat med 13 respektive 21 procent på tio år.³¹ Den TA-grupp som procentuellt ökat mest under tioårsperioden är personal vid områdeskanslierna, som ökat med 56 procent.

³¹ Inom den tekniska personalen bedöms alla som arbetar på institutionsnivå vara forskningsnära. Inom den administrativa personalen har ett antal befattningar bedömts som forskningsnära. I och med att en del av den tekniska personalen som arbetade vid institution i början av perioden efter omorganisationen kom att arbeta vid Avdelningen för gemensam IT vid UFV så innebär detta att ökningen av den forskningsnära TA-personalen vid institution blev mindre än vad som annars skulle varit fallet.

Figur 10.6. Antal årsarbetskrafter teknisk, administrativ samt bibliotekspersonal inom olika delar av universitetet 2014–2023. Källa: GLIS-Primula

Tabell 10.1. Teknisk, administrativ och bibliotekspersonal inom olika delar av universitetet 2023 samt förändring 2014–2023. Källa: GLIS-Primula

	Årsarbetskrafter 2023	Förändring 2014–2023 (%)
UFV exkl. områdeskanslier	751	27
Områdeskanslier	154	56
Bibliotek	169	-3
Institutioner totalt	1 045	17
varav forskningsnära TA*	501	13
varav allmän administration	544	21
Övrigt	129	-14

*Inom den tekniska personalen bedöms alla som arbetar på institutionsnivå vara forskningsnära. Inom den administrativa personalen har ett antal befattningar bedömts som forskningsnära.

10.4. Jämförelse med andra lärosäten

Figur 10.6 visar hur utvecklingen av olika anställningskategorier har sett ut vid åtta jämförelselärosäten sammantaget³². Under åttaårsperioden³³ 2015–2022 har kategorierna meriteringsanställda och annan forskande och undervisande personal ökat mest, procentuellt sett. Kategorin annan forskande och undervisande personal vid de andra lärosätena motsvarar bland annat Uppsala universitets grupp av forskare, men även andra grupper såsom forskningsassistenter och delar av den teknisk-administrativa personalen som delvis arbetar med forskning eller undervisning. Även om kategoriseringen delvis skiljer sig är bedömningen att utvecklingen har varit likartad under tioårsperioden, med en ökning av kategorin.

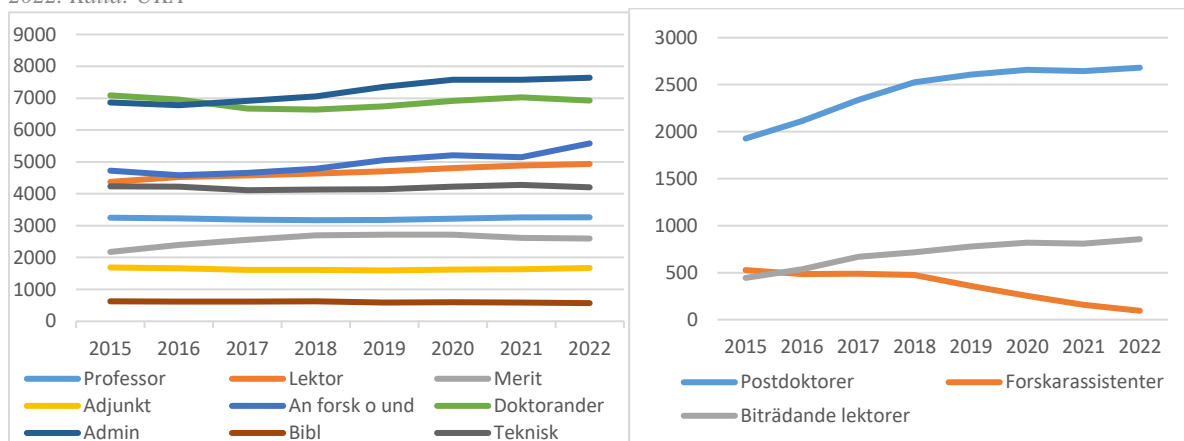
För universitetsadjunkter har utvecklingen varit den motsatta, med ett sjunkande antal adjunkter vid de andra lärosätena. Här skiljer sig Uppsala universitet från lärosätena i jämförelsen då vi under samma period har ett ökat antal universitetsadjunkter (en minskning sker dock 2023). Att övriga lärosäten gått från att anställa adjunkter till förmån för lektorer och meriteringsanställda kan spegla en strävan att genom fler disputerade lärare öka forskningsanknytningen inom utbildningen.

³² Chalmers tekniska högskola, Göteborgs universitet, Karolinska institutet, Kungl. Tekniska högskolan, Linköpings universitet, Lunds universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet

³³ Uppgifter finns i nuläget bara tillgängliga för dessa år.

Även för meriteringsanställda följer utvecklingen vid Uppsala universitet övriga lärosäten, med en minskning av antalet forskarasistenter, en stor ökning av antalet postdoktorer och en avtagande ökning av antalet biträdande lektorer (figur 10.7).

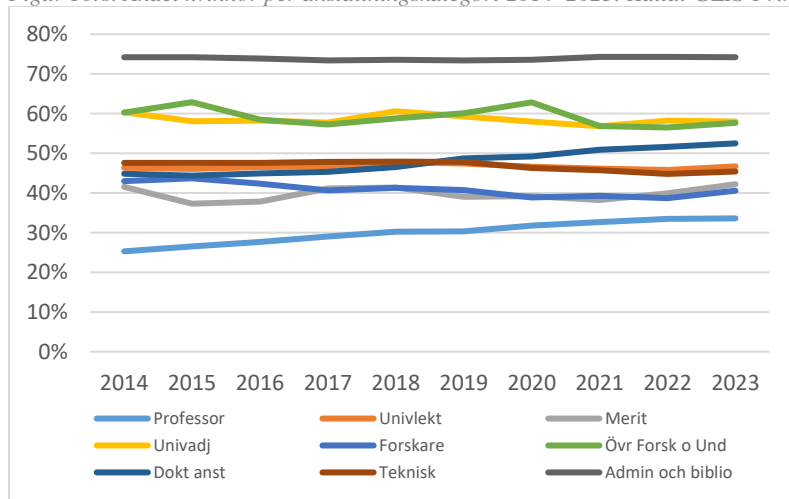
Figur 10.6.-10.7. Antal heltidsekvivalenter per anställningskategori för åtta jämförelselärosäten (doktorander: personer med doktorandanställning)(vänster) samt antal heltidsekvivalenter per meriteringsanställning för alla lärosäten (höger), 2015–2022. Källa: UKÄ

10.5. Jämställdhet

På övergripande universitetsnivå har könsfördelningen varit relativt oförändrad inom de flesta anställningskategorier under de senaste tio åren (figur 10.8). Könsfördelningen i de flesta kategorier ligger inom eller på gränsen till jämställdhetsintervallet, 40–60 procent, 2022. I några kategorier är dock könsfördelningen mer ojämn. Kategorin professorer har den lägsta andelen kvinnor, fördelningen har dock stadigt förbättrats under perioden med en ökning från 25 procent 2014 till 34 procent 2023. Bland professorer som nyanställdes under 2023 var andelen kvinnor 45 procent (baserat på antal anställda). Bland biblioteks- och administrativ personal finns den högsta andelen kvinnor, en andel som har legat förhållandevis konstant runt 70 procent under hela perioden.

Figur 10.8. Andel kvinnor per anställningskategori 2014–2023. Källa: GLIS-Primula

Även i vissa av universitetets ledningsfunktioner är könsfördelningen ojämn. I Uppsala universitets jämställdhetsindikator Ledning³⁴, visas skillnaden mellan kvinnor och män i arbetade årsarbetskrafter för universitetet som helhet. I ledningsfunktioner som ligger inom jämställdhetsintervallet får skillnaden

³⁴ Ledningsindikatorn definieras som kvoten av skillnaden mellan kvinnors och mäns årsarbetskrafter inom respektive ledande befattning, och summan av de totala årsarbetskrafterna inom samma ledande befattning.

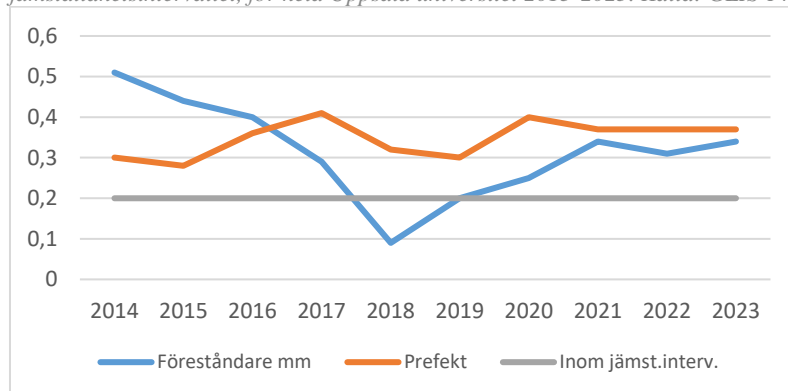
mellan kvinnor och män vara som mest 20 procentenheter, vilket motsvarar ett indikatorvärde under 0,2 i tabell 10.1. För funktionerna Föreståndare mm och Prefekt låg indikatorvärdet över 0,2 år 2023 vilket betyder att könsfördelningen var ojämn. För båda dessa funktioner har könsfördelningen varit ojämn, med en övervikt av män, i princip varje år sedan 2014 (figur 10.9).

Tabell 10.1. Jämställdhetsindikator Ledning för hela Uppsala universitet år 2022. Källa: GLIS-Primula

Ledning	Årsarb Kvinnor	Årsarb Män	Årsarb Kvinnor (%)	Årsarb Män (%)	Indikator- värde
Dekan mm	22,3	20,6	51,9	48,1	0,04
Föreståndare mm*	12,5	25,2	33,1	66,9	0,34
Prefekt	17,5	35,1	33,3	66,7	0,33
Studierektor	76,4	81,8	48,3	51,7	0,03
Övriga chefer	78,6	57,5	57,7	42,3	0,15
Total	207,2	220,3	48,5	51,5	

*I gruppen Föreståndare mm ingår föreståndare, programdirektörer och programchefer.

Figur 10.9. Indikatorvärden för ledningsfunktionerna föreståndare mm och prefekt, inkl övre gränsen för jämställdhetsintervallet, för hela Uppsala universitet 2013-2023. Källa: GLIS-Primula

Figur 10.8 visade att könsfördelningen i de flesta anställningskategorier legat inom eller nära jämställdhetsintervallet på övergripande universitetsnivå. Det finns dock många miljöer vid universitetet där könsfördelningen är ojämn 2023 (se även bilaga B4). Andelen institutioner och centrumbildningar där könsfördelningen inom olika personalkategorier låg utanför jämställdhetsintervallet var:

- 67 procent för professorer,
- 67 procent för universitetslektorer,
- 65 procent för meriteringsanställda³⁵,
- 66 procent för forskare.

För samtliga av dessa fyra kategorier var det en majoritet av institutionerna som föll utanför jämställdhetsintervallet som hade en övervikt av män.

11. Ekonomi

För att följa universitetets ekonomiska utveckling presenteras i detta avsnitt det ekonomiska utfallet och universitetets myndighetskapital.

³⁵ I gruppen meriteringsanställda ingår postdoktorer, biträdande universitetslektorer och forskarassistenter.

11.1. Verksamhetens utfall

Universitetets ekonomiska ställning är fortsatt stark och resultatet för 2023 var ett underskott på 141 mnkr (tabell 11.1). Universitetet hade vid årets slut ett utgående myndighetskapital på 719 mnkr (exkl. stats- och donationskapital) och universitetets tillgodohavande i Riksgälden (likviditeten) uppgick till 3 087 mnkr. Prognosen för kommande år enligt budgetunderlaget³⁶ pekar på att universitetet kommer att uppvisa ett minskande underskott kommande år och ha en ekonomi i balans 2027.

Verksamhetens intäkter exklusive transfereringar för 2023 uppgick till 8 382 mnkr vilket var en ökning från föregående år med 336 mnkr. Den största kostnadsökningen sker i övrig drift där kostnaderna ökade med 8 procent mot föregående år, varav kostnader för resor och representation mer än tredubblades jämfört med föregående år.

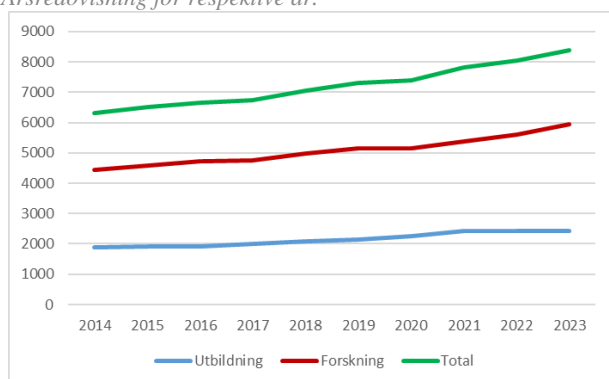
Tabell 11.1. Ekonomiskt utfall för 2023 (mnkr). Källa: Årsredovisningen 2023 och budgetunderlaget 2025–2027.

	2023	2022	Budget 2024	Förändring 2022-2023 mnkr	Förändring 2022-2023 procent
Verksamhetens intäkter					
Anslag	4 644	4 616	4 849	28	1%
Avgifter	758	689	740	69	10%
Bidrag	2 864	2 715	2 998	149	5%
Finansiella	116	26	120	90	346%
Summa	8 382	8 046	8 707	336	4%
Verksamhetens kostnader					
Personal	5 732	5 592	5 950	140	3%
Lokaler	939	879	996	42	5%
Övrig drift	1 577	1 465	1 550	112	8%
Finansiella	24	6	30	19	317%
Avskrivningar	251	240	244	11	5%
Summa	8 523	8 182	8 770	341	4%
Verksamhetsutfall	-141	-136	-63	-5	
Transfereringar					
Finansiering av bidrag	600	748	605	-148	-20%
Lämnade bidrag	-600	-748	-605	148	-20%
Årets kapitalförändring	-141	-136	-63	-5	
Utgående myndighetskapital (exkl. statskapital)	719	860	689		
Överskottsmarginal	8%	11%	8%		
Utgående oförbrukade bidrag	2 883	2 714	2 850		

Omsättningen har ökat kontinuerligt under de senaste tio åren, bortsett från 2020 då omsättningen inom forskning minskade från föregående år på grund av covid-19-pandemin (figur 11.1). Sedan 2014 har ökningen varit 30 procent inom utbildning och 34 procent inom forskning. I jämförelse med övriga lärosäten var det endast Lunds universitet som hade större omsättning än Uppsala universitet under 2023.

³⁶ UFV 2023/2213

Figur 11.1. Utveckling av omsättning uppdelat på utbildning och forskning perioden 2014–2023 (mnr). Källa: Årsredovisning för respektive år.

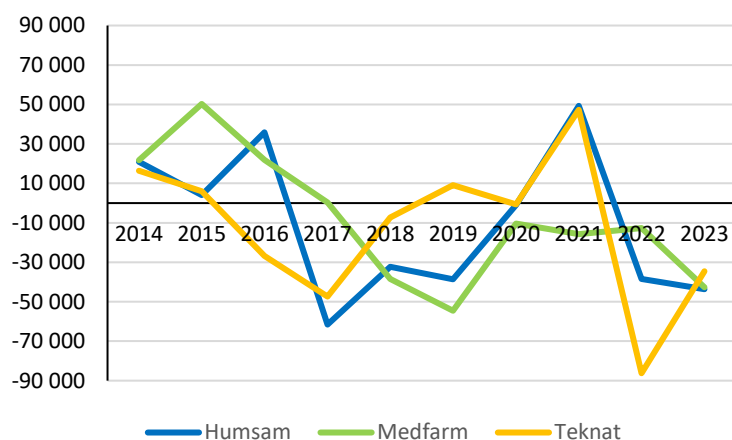
2023 års verksamhetsutfall på -141 mnr var inte jämnt fördelat över vetenskapsområden och verksamheter (tabell 11.2). Samtliga tre vetenskapsområden hade ett negativt verksamhetsutfall under 2023. Sett utifrån verksamhet var det utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt forskning och utbildning på forskarnivå som hade störst påverkan på verksamhetsutfallet, medan universitetets gemensamma och övergripande verksamheter som helhet gick med ett knappt underskott.

Tabell 11.2 Verksamhetsutfall (mnr) per vetenskapsområde och verksamhet 2023. Källa: GLIS-Raindance.

Verksamhetsutfall 2023 (mnr)	Humsam	Medfarm	Teknat	Övriga	Summa
Stöd utbildning	8	5	-2	0	10
Utbildning grund & avancerad nivå	-6	-33	-32	-27	-98
Utbildning avgiftsfinansierad	0	-1	0	3	1
Beställd utbildning	0	0	0	0	0
Stöd uppdragsutbildning	-4	0	0	-1	-5
Uppdragsutbildning	1	-1	-1	1	1
Stöd forskning	14	9	3	-4	21
Forskning och utbildning på forskarnivå	-52	-19	-7	10	-68
Bidragforskning	-4	0	6	-1	1
Uppdragsforskning	0	-2	-1	0	-3
Universitetsförvaltning och gemensamma funktioner	0	0	0	-34	-34
Universitetsövergripande	0	0	0	33	33
Totalt	-44	-43	-34	-20	-141
Utgående myndighetskapital	132	234	259	94	719

Verksamhetsutfallet har varierat under den senaste tioårsperioden och till viss del har variationerna varit gemensamma för de tre vetenskapsområdena (figur 11.2). Åren 2014–2015 uppvisade samtliga vetenskapsområden överskott. Därefter följde en period av årliga underskott fram till 2020. 2021 hade två vetenskapsområden underskott och 2022 och 2023 hade alla vetenskapsområden återigen underskott.

Figur 11.2 Verksamhetsutfall per vetenskapsområde 2014-2023 (mkr). Källa: GLIS-Raindance

11.2. Myndighetskapital

Enligt universitetets verksamhetsplan ska ackumulerat myndighetskapital som andel av omsättningen, överskottsmarginalen, successivt minskas så att den på sikt ligger inom intervallet 5–15 procent av omsättningen inom forskning och utbildning på forskarnivå och inom intervallet 5–10 procent inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Skillnaden mellan forskning och utbildning motiveras av att forskningsfinansieringen till mer än hälften består av tidsbegränsade externa medel, medan utbildningen i hög grad finansieras med mer förutsägbara statsanslag.

I verksamhetsplanen för 2023 fastslogs att ett vetenskapsområde som per 2022-12-31 hade en överskottsmarginal som översteg 15 procent inom forskning och 10 procent inom utbildning skulle återföra hälften av beloppet som översteg de fastställda nivåerna. Gränser för myndighetskapitalets omfattning på institutionsnivå fastslås av områdes-/fakultetsnämnder.

Överskottsmarginalen 2023 uppgick till 10 procent inom forskning och till 6 procent inom utbildning.

Vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap hade störst totalt myndighetskapital (tabell 11.3). Inom forskning fanns stora myndighetskapital vid vetenskapsområdet för medicin och farmaci samt vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap, men det kompenseras av en hög motsvarande omsättning och inget vetenskapsområde överskred det uppsatta gränsvärdet för återbetalning inom forskning.

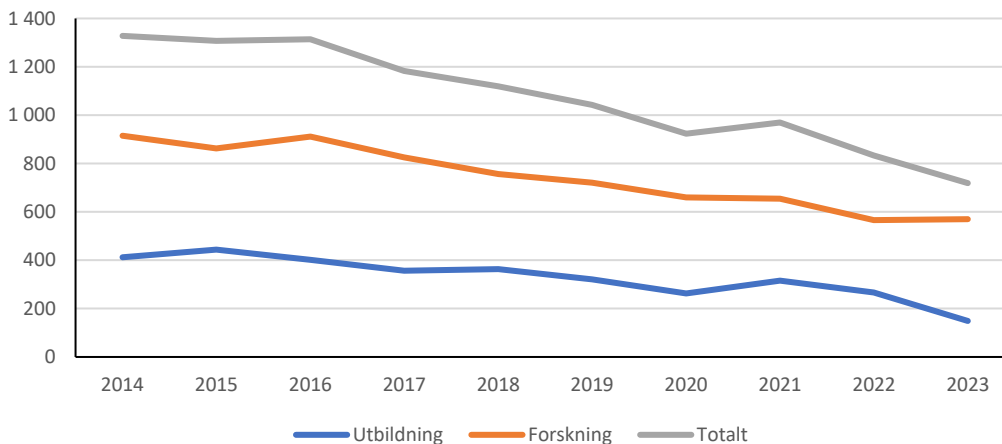
Tabell 11.3. Myndighetskapital per vetenskapsområde och verksamhet per 2023-12-31 (mkr) exklusive stats- och donationskapital. Källa: GLIS-Raindance.

Utgående balans myndighetskapital 2023 (mkr)	Humsam	Medfarm	Teknat	Övriga	Summa
Stöd utbildning	-4	-2	4	0	-2
Utbildning grund & avancerad nivå	81	40	19	5	145
Utbildning avgiftsfinansierad	2	2	1	11	16
Beställd utbildning	0	0	0	0	0
Stöd uppdragsutbildning	-3	0	2	-25	-25
Uppdragsutbildning	0	3	-1	24	26
Stöd forskning	25	1	-10	-10	6
Forskning och utbildning på forskarnivå	36	159	179	53	426
Bidragsforskning	-5	30	63	7	94
Uppdragsforskning	1	2	1	0	3

Universitetsförvaltning och gemensamma funktioner	0	0	0	-51	-51
Universitetsövergripande	0	0	0	80	80
Totalt	132	234	259	94	719

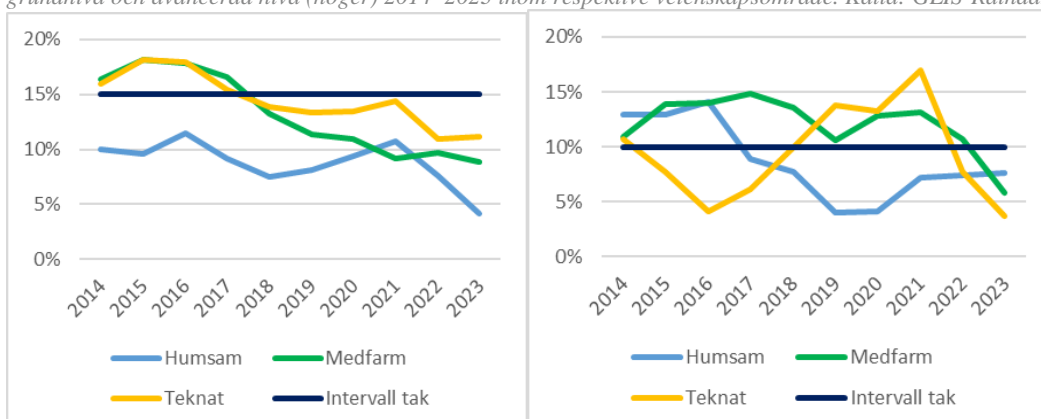
Myndighetskapitalet vid universitetet växte under flera år fram till 2014 då det totala myndighetskapitalet exklusive stats- och donationskapital uppgick till 1 328 mnkr (figur 11.3). Sedan dess har det totala myndighetskapitalet minskat till att vid utgången av 2023 uppgå till 719 mnkr. Under 2023 minskade myndighetskapitalet inom forskning och utbildning på forskarnivå till 426 mnkr (exklusive uppdragsforskning) och inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå till 145 mnkr (exklusive avgifts- och uppdragsutbildning).

Figur 11.3. Utveckling av myndighetskapitalet (mnkr) vid Uppsala universitet 2014–2023, uppdelat på utbildning på grundnivå och avancerad nivå och forskning och utbildning på forskarnivå. Myndighetskapitalet är exklusive stats- och donationskapital. Observera att myndighetskapitalet från universitetsförvaltning, gemensamma funktioner och universitetsövergripande är inkluderade i utbildning och forskning. Källa: Årsredovisningen 2023.

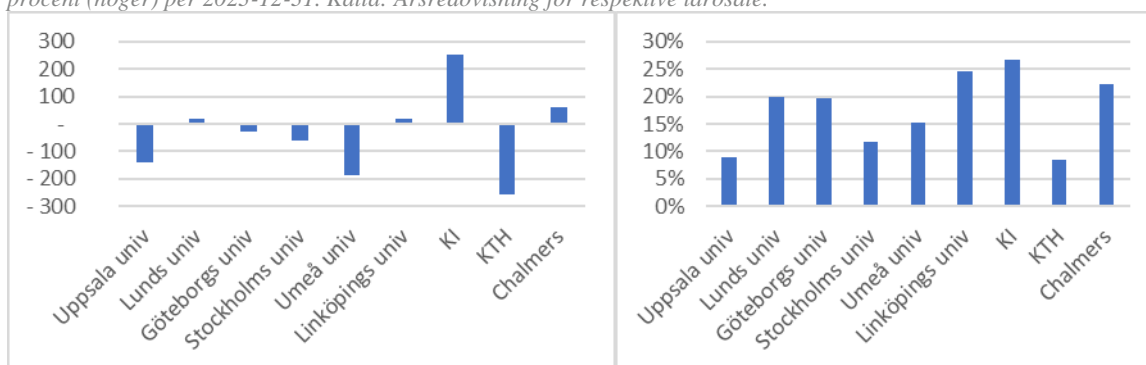
Figur 11.4 och 11.5 visar hur överskottsmarginalen, beräknat som utgående myndighetskapital i relation till omsättningen mätt i kostnader, inom forskning och utbildning på forskarnivå utvecklats vid vetenskapsområdena. Under 2023 minskade överskottsmarginalen inom forskning för vetenskapsområdena för humaniora och samhällsvetenskap och medicin och farmaci. Överskottsmarginalen inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå har fortsatt att minska under 2023 för vetenskapsområdena för teknik och naturvetenskap och medicin och farmaci. Sammantaget är samtliga vetenskapsområden inom intervallen.

Figur 11.4.-11.5. Överskottsmarginal (procent) inom forskning och utbildning på forskarnivå (vänster) och utbildning på grundnivå och avancerad nivå (höger) 2014–2023 inom respektive vetenskapsområde. Källa: GLIS-Raindance.

Överskottsmarginalen för Uppsala universitet som helhet var 8 procent 2023. Även flera andra lärosäten i Sverige hade stort myndighetskapital. Figur 11.6 och 11.7 visar verksamhetsutfallet 2023 samt överskottsmarginalen per sista december 2023 vid nio universitet. Lärosätenas verksamhetsutfall 2023 varierar, där KI gör ett stort överskott medan andra gör underskott (framförallt KTH, Umeå universitet, Uppsala universitet) (figur 11.6). Flera av de jämförda universiteterna har en stor överskottsmarginal, vilket är negativt för sektorn då det kan tyda på att lärosäten inte klarar att omsätta anslag i faktisk verksamhet. Uppsala universitet är det lärosäte som efter KTH hade lägst överskottsmarginal (figur 11.7).

Figur 11.6.-11.7. Verksamhetsutfall för 2023 vid olika lärosäten (mnr) (vänster) samt lärosätenas överskottsmarginal i procent (höger) per 2023-12-31. Källa: Årsredovisning för respektive lärosäte.

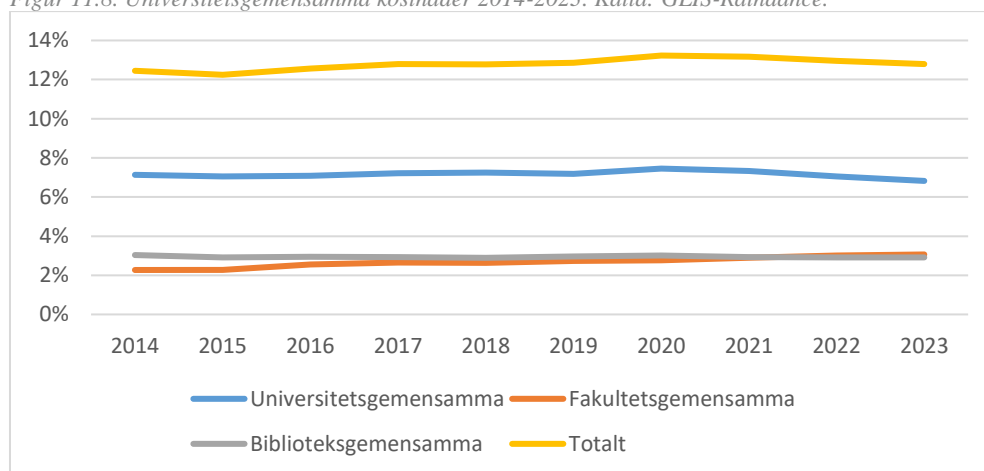
11.3. Gemensamma kostnader

De gemensamma stödfunktionerna består av universitetsgemensamma, områdes-/fakultetsgemensamma, biblioteksgemensamma och institutionsgemensamma verksamheter. Konsistoriet beslutar om ramen för de universitetsgemensamma och biblioteksgemensamma stödfunktionerna. Områdesnämnderna fastställer ett belopp för finansiering av de områdes- och fakultetsgemensamma stödfunktionerna. Avsättningar till områdeskanslierna beslutas i respektive områdesnämnds verksamhetsplan. All verksamhet ska bidra till finansieringen av de gemensamma stödfunktionerna, det vill säga såväl anslags-, bidrags- som avgiftsfinansierad verksamhet.

De universitetsgemensamma andelarna av de totala kostnaderna har varit relativt konstanta över tid (figur 11.8). I de fall en ökning skett har det oftast varit en effekt av övergången till universitetsgemensamma lösningar. Några exempel på sådana övergångar är intendenturen på Campus Gotland samt införandena av universitetsgemensam IT och gemensam lön. Den universitetsgemensamma kostnaden ökar vid övergången till universitetsgemensamma lösningar samtidigt som den minskar inom exempelvis institutioner eller intendenturer med motsvarande belopp.

Fakultetsgemensamma kostnader, som beslutas av områdes-/fakultetsnämnd, har ökat från 2,3 procent 2014 till 3,1 procent 2023. Den allra största delen av de gemensamma kostnaderna ligger på institutionsnivå och den varierar mellan institutioner. Universitetsförvaltningen ingår som en delmängd i de universitetsgemensamma kostnaderna och uppgick 2014 till 5,1 procent av årets totala kostnader och 2023 till 5,2 procent. Mellan 2019 och 2020 ökade universitetsförvaltningens andel av de totala kostnaderna från 5,2 procent till 5,5 procent vilket beror på att IT-personal flyttades in i förvaltningen från intendenturerna. Universitetsövergripande kostnader avseende exempelvis Ladok, stöd till funktionshindrade studenter och försäkringar ingår också i posten universitetsgemensamma kostnader. De biblioteksgemensamma kostnaderna har minskat från 3 procent 2014 till 2,9 procent år 2023.

Figur 11.8. Universitetsgemensamma kostnader 2014-2023. Källa: GLIS-Raindance.

11.4. Avgiftsfinansierad verksamhet

Den avgiftsfinansierade verksamheten vid Uppsala universitet består av beställd utbildning, uppdragsutbildning, utbildning avgiftsstudenter och uppdragsforskning. Störst omsättning i denna typ av verksamhet finns vid vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap, följt av vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap.

Universitetet som helhet uppvisar ett ackumulerat överskott i den avgiftsfinansierade verksamheten på 20 mnkr (tabell 11.4) och en överskottsmarginal på 5,7 procent. Från och med verksamhetsåret 2022 är även avgiftsfinansierad verksamhet föremål för styrning och återföringar baserat på överskottsmarginalen. De gränser som tillämpas är desamma som för utbildning på grund- och avancerad nivå, det vill säga att hälften av det myndighetskapital som överskrider 10 procent av omsättningen återförs. 2023 hade inget vetenskapsområde en överskottsmarginal som översteg gränsvärdet.

Tabell 11.4. Finansiell redogörelse för avgiftsfinansierad verksamhet 2023 (mnkr). Källa: GLIS-Raindance.

	Ingående kapital	Omdisponerat kapital	Intäkter	Kostnader	Resultat	Utgående kapital
Humsam	3	0	80	-83	-3	0
Medfarm	15	-4	73	-77	-4	7
Teknat	4	0	129	-131	-2	3
Övr	4	4	61	-58	3	10
Totalt	26	0	343	-349	-6	20

Bilagor

B1. Könsfördelning – utbildning

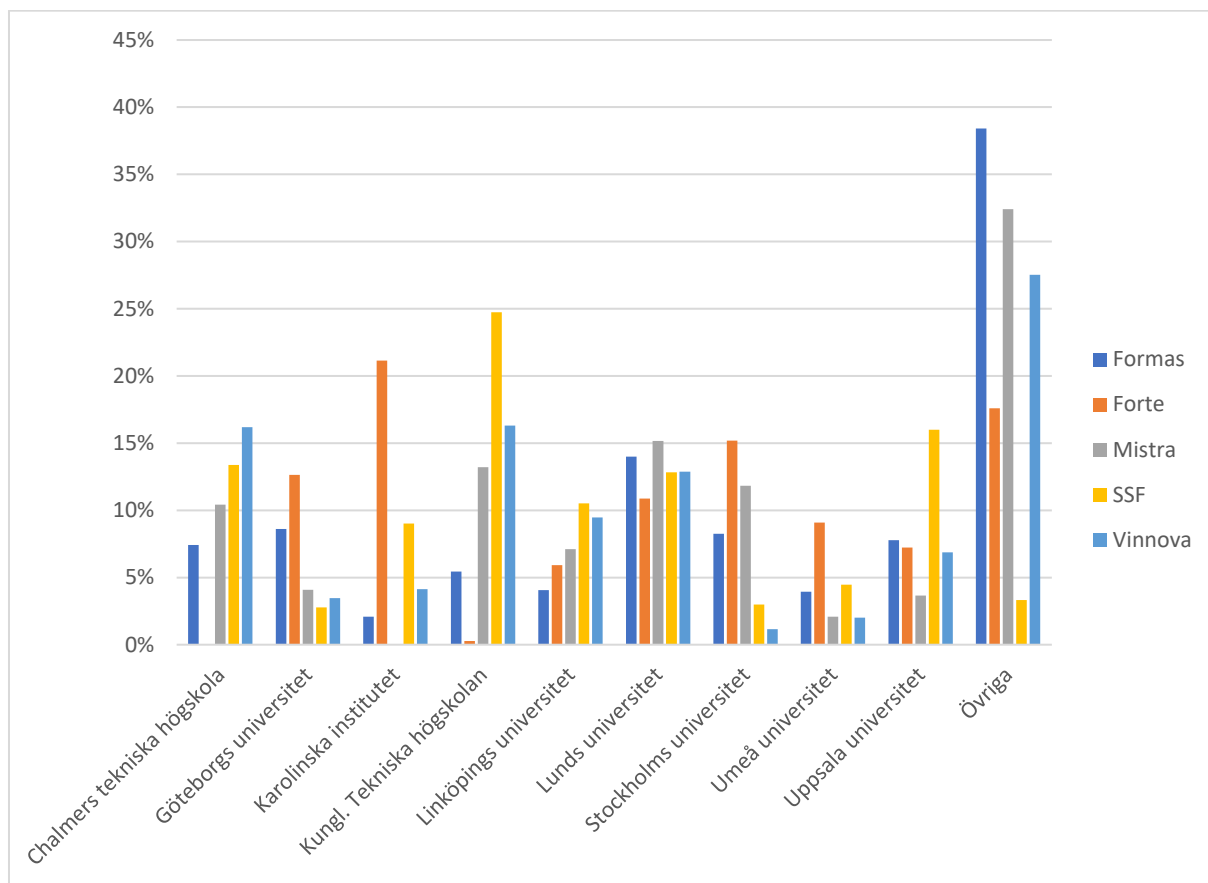
Könsfördelning för hela Uppsala universitet samt per vetenskapsområde 2023. Källa: GLIS-Ladok

	Hela Uppsala universitet	Humsam	Medfarm	Teknat
Antal helårsstudenter	28 337	17 165	4 648	6 488
-kvinnor/män (%)	(60/40)	(62/38)	(75/25)	(41/59)
Antal avgiftsbetalande helårsstudenter	1 071	393	184	493
-kvinnor/män (%)	(49/51)	(56/44)	(58/42)	(39/61)
Antal inresande utbytesstudenter	1 344	1 024	81	498
-kvinnor/män (%)	(62/38)	(65/35)	(74/26)	(51/49)
Antal helårsstudenter på fristående kurs	7 564	5 950	621	959
-kvinnor/män (%)	(59/41)	(60/40)	(79/21)	(48/52)
Antal doktorander (htekv) med minst 1 procents aktivitet	1 543	414	539	590
-kvinnor/män (%)	(53/47)	(58/42)	(60/40)	(41/59)
Antal nyantagna doktorander	379	90	164	125
-kvinnor/män (%)	(53/47)	(62/38)	(62/38)	(35/65)
Antal examina grund- och avancerad nivå	6 388	3 667	1 368	1 221
-kvinnor/män (%)	(63/37)	(65/35)	(78/22)	(43/57)
Antal doktorsexamina	346	66	144	132
-kvinnor/män (%)	(51/49)	(59/41)	(60/40)	(39/61)
Antal studenter i uppdragsutbildning	2 840	2 527	270	44
-kvinnor/män (%)	(80/20)	(80/20)	(84/16)	(50/50)

Anm: Siffrorna visar utförande organisation

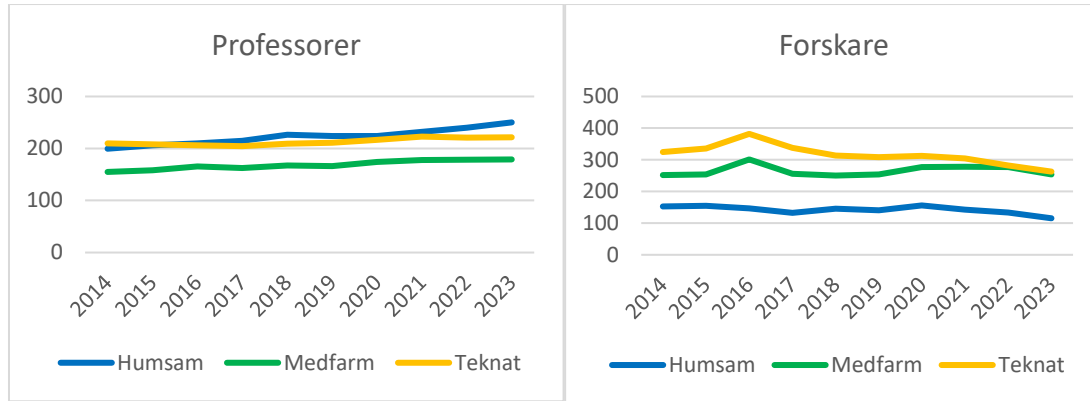
B2. Bidragsintäkter

Andel bidragsintäkter 2023 från Formas, Forte, Mistra, SSF och Vinnova för utvalda lärosäten. Källa: UKÄ:s statistikdatabas

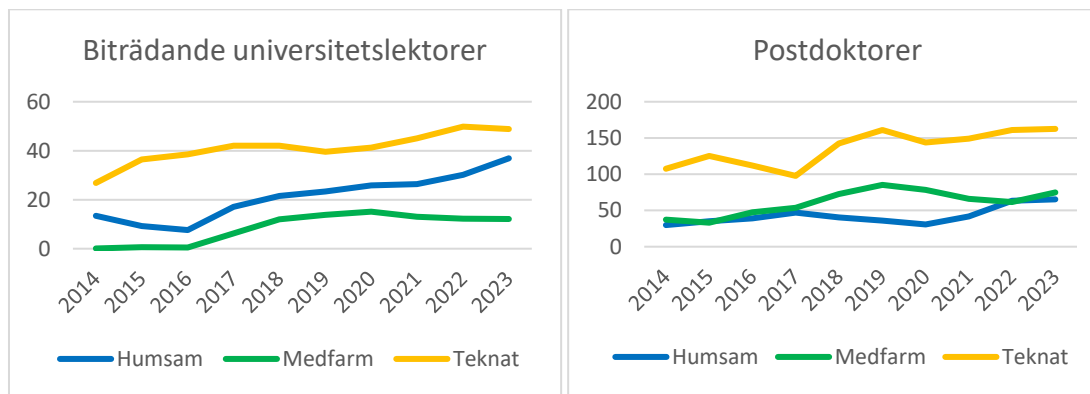

B3. Anställda vid vetenskapsområden

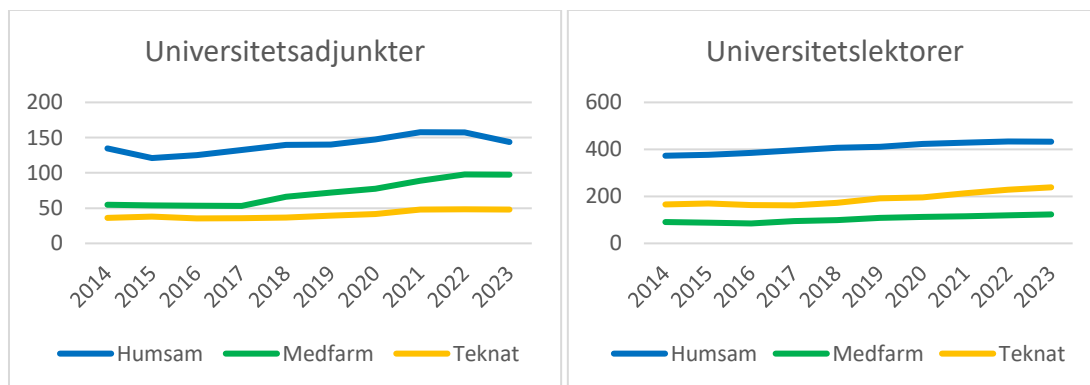
Antalet professorer per vetenskapsområde (årsarbetskrafter) (vänster) samt antalet forskare per vetenskapsområde (årsarbetskrafter) (höger) 2014–2023. Källa: GLIS-Primula

Antalet biträdande universitetslektorer per vetenskapsområde (årsarbetskrafter) (vänster) samt antalet postdoktorer per vetenskapsområde (årsarbetskrafter) (höger) 2014–2023. Källa: GLIS-Primula

Antalet universitetsadjunkter per vetenskapsområde (årsarbetskrafter) (vänster) samt antalet universitetslektorer per vetenskapsområde (årsarbetskrafter) (höger) 2014–2023. Källa: GLIS-Primula

B4. Könsfördelningen i några anställningskategorier

Professorer, universitetslektorer, meriteringsanställda, respektive forskare (procent), 2023. Källa: GLIS-Primula

